

ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษ
กับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2545

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974-451-366-7

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.อาคม วัตโธสง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศึกษาสินี มณีพันธุ์)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมามักดี ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง กรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. พรทิพย์ เสมามักดี รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. ธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์ อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล อาจารย์ ดร. โสภาค วิริโยธิน อาจารย์ รอง ศาสตราจารย์ ดร. ชีรวัดณ์ นิจนตร รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ เจียบประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศึกษาสิขิน มณีพันธ์ อาจารย์สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร นันทิยานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร สังข์ประพันธ์ อาจารย์สวัสดิ์ สุวรรณสังข์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ประคอง เกตุอ่อนการ อาจารย์อารี แซ่ลิ่ม อาจารย์กษิติษฐ คำศรี ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเครื่องมือสำหรับการวิจัย อาจารย์วิโรจน์ ลิ่มสกุล อาจารย์มนัส ชินการณ และคุณสุพล วงศ์คุณาโรจน์ สามีกับบุตรอันเป็นที่รักยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหัวหน้าการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย ที่ให้ข้อมูลสำหรับการทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัย และผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

คุณค่าและประโยชน์อันใดที่พึงจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญูตาแก่ บิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ของผู้วิจัย และมีพระคุณทุกท่าน

วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	การบริหาร.....	7
	การบริหารการศึกษา.....	8
	นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา.....	8
	แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ.....	12
	ลักษณะของเด็กพิเศษ.....	13
	ความหมายการเรียนร่วม.....	15
	จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย.....	16
	รูปแบบของการ จัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ.....	16
	ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ.....	18
	หลักการจัดการเรียนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ.....	19
	การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง.....	21
	การประสานงานและประชาสัมพันธ์	22
	การเตรียมความพร้อมของบุคลากร.....	23
	การผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	24
	การจัดการเรียนการสอน	24
	การวัดและการประเมินผล	26

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	34
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	35
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	49
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
อภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	58
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	67
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	73

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ตาราง 10.....	86
บทคัดย่อ.....	95
ประวัติของผู้วิจัย	97

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การให้ศึกษาแก่ประชากรเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐพยายามจัดการศึกษาให้คนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งคนปกติและคนพิการ สำหรับการให้ศึกษาแก่คนพิการนั้นควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า งานช่วยผู้พิการนี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าผู้พิการไม่ได้เป็นผู้อยากจะทำอะไรและอยากช่วยตนเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไรเพื่อชีวิต และมีเศรษฐกิจของครอบครัว จะทำให้เกิดสิ่งที่หนักในครอบครัว หนักแก่ส่วนรวม ฉะนั้นนโยบายที่จะทำก็คือช่วยเขาให้ช่วยตัวเองได้ เพราะจะ让他สามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม (พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คู่มือการสอนแบบเรียนร่วมด้วยตัวเอง) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ก็ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องสงเคราะห์ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ (กรมการศาสนา.มปป : 14) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในนั้นให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. มปป: 7) และในปี พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีนโยบายว่า คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2543 ได้มีนโยบายและเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาสและบริการการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มี

นโยบายว่า คนพิการทุกคนต้องได้เรียน โดยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญในการให้การศึกษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงได้จัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กกลุ่มดังกล่าวขึ้น โดยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ซึ่งการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพิเศษให้มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กนั้นจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ มีความเข้าใจเด็ก สามารถคัดแยก วินิจฉัยและให้ความช่วยเหลือเด็กในเบื้องต้น ตลอดจนให้บริการการศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการฝึกอบรมครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการตามหลักสูตรฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ พุทธศักราช 2531 (หลักสูตร 200 ชั่วโมง) มีครูการศึกษาพิเศษที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมเพียง 286 คน ซึ่งตามเป้าหมายกำหนดให้มีครูการศึกษาพิเศษโรงเรียนละ 1 คน เป็นอย่างน้อย ในขณะที่ปี พ.ศ. 2540 มีโรงเรียนที่เปิดสอนเรียนร่วมถึง 2,231 โรงเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูการศึกษาพิเศษ จึงทำให้การจัดการศึกษารูปแบบเรียนร่วมในช่วงแรกมีปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ปีงบประมาณ 2541 – 2542 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้วางแผนฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนรูปแบบเรียนร่วมนับเป็นการเริ่มต้นครั้งที่ 2 ที่มีการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ และปรับกระบวนการฝึกอบรม โดยใช้การฝึกอบรมด้วยตนเอง ซึ่งกำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาด้วยตนเองจากสื่อประสม 3 รายการ ได้แก่ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการจัดการศึกษาพิเศษเป็นสื่อหลัก การอบรมทางไกลเป็นสื่อเสริม และกลุ่มผู้นำศึกษาเป็นสื่อบุคคล การฝึกอบรมดังกล่าวจะช่วยพัฒนาคุณภาพของครูการศึกษาพิเศษ เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษอันจะส่งผลให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.2541:3)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังเป็นหน่วยงานหนึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ต้องรับผิดชอบตามนโยบายประกันโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามรูปแบบต่าง ๆ มีเป้าหมายให้นักเรียนระดับประถมศึกษา ได้รับการศึกษา

จนจบหลักสูตร รวมทั้งเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กพิการ เด็กพิเศษ ก็ได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การจัดการเรียนร่วม ซึ่งจากเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติเพียง 61 โรงเรียนเท่านั้น โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนก็ไม่ได้จัดอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษโดยเฉพาะ ขาดสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเด็กพิเศษ การจัดการเรียนการสอนก็ไม่เป็นไปตามรูปแบบที่เหมาะสม เพราะมีครูที่ได้รับการอบรมเพียงโรงเรียนละหนึ่งคนเท่านั้นและในบางโรงเรียนครูที่ได้รับการอบรมก็ไม่ได้สอนเด็กพิเศษ นอกจากนี้การวัดผลและประเมินผลก็ไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอนและถูกต้อง

จากสภาพและข้อมูลดังกล่าวการที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ได้จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ น่าจะได้ศึกษาและให้ความสนใจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและพัฒนาการศึกษาของจังหวัดตรังให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาจะก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเปรียบเทียบตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

2. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติ ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ภายใต้แนวทางการดำเนินการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์
- 1.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
- 1.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

(ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. 2543 :70 – 73)

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง จำนวน 108 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1.1.1 ครูประจำชั้น
 - 3.1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน
- 3.1.2 ขนาดของโรงเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1.2.1 ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน
 - 3.1.2.2 ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์
- 3.2.2 ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
- 3.2.3 ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 3.2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่มีตำแหน่งต่างกัน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ แตกต่างกัน
2. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรังที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงาน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ที่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้กระทำ
2. ตำแหน่ง หมายถึง ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2544
4. ครูประจำชั้น หมายถึง ข้าราชการครูที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษและได้รับภาระกิจให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูประจำชั้นในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2544

5. เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
6. การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ หมายถึง การให้การศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ
7. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อ การแจ้งข่าวสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ การให้ความร่วมมือระหว่างผู้ดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
8. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร หมายถึง วิธีการที่จะทำให้บุคลากรที่เป็นครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติได้ถูกต้อง
9. การผลิตการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การจัดทำ จัดหา สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำจัดหาคู่มือ หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
10. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การใช้เทคนิค วิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และประสบการณ์
11. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การวัดความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้วมีการตัดสินค่าผลของการวัดที่ได้ว่าเป็นอย่างไร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้กล่าวถึง การบริหาร การบริหารการศึกษา นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ด้อยโอกาสทางการศึกษา แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ลักษณะของเด็กพิเศษ ความหมายการเรียนรู้ร่วม จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย รูปแบบของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษกับเด็กปกติของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามแนวทางห้าด้าน คือ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร

การบริหารเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน เช่น สมยศ นาวิกาน (2536 : 18) กล่าวว่า การบริหารคือกระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมการกำกับความพยายามของสมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในองค์การที่กำหนดไว้ ส่วนธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหารหมายถึง กิจกรรมหรือการทำงาน หรือการดำเนินงานที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการใช้ทรัพยากร คือ คน เงิน และวัสดุ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2537 : 3) ที่อธิบายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ ใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่บุคคลร่วมกันกำหนดขึ้น โดยอาศัยการใช้กิจกรรมและเทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งใช้ทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอย่างเหมาะสม

การบริหารการศึกษา

อุทัย ธรรมเตโช (2531:40) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาว่า เป็นกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปดำเนินการพัฒนาสมาชิกของสมาคมให้มีความเจริญงอกงามเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญขึ้นไป ในขณะที่นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2537 : 3) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง ภาวะกิจที่ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมดำเนินจัดกิจกรรมเลือกสรรและควบคุมสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ และริ้วรอย ประทุมณพรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 17) ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาทุกอย่างของผู้บริหาร โดยร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียน เจริญเติบโต ทุก ๆ ด้าน และในการจัดกิจกรรมนั้นมีการใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงาม มีพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สติ ปัญญาและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 โดยทดลองจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีงบประมาณ 2533 ได้ขยายผลการดำเนินงานออกไปยังส่วนภูมิภาค ตามเขตการศึกษา จำนวน 12 เขตการศึกษา เขตการศึกษาละ 1 จังหวัด รวม 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นครสวรรค์ เชียงใหม่ สงขลา กระบี่ นราธิวาส ปราชินบุรี นครราชสีมา อุตรธานี และอุบลราชธานี โดยคัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดละ 2 โรงเรียน รวม 24 โรงเรียนเข้าโครงการ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษอย่างชัดเจน โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เริ่มมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ ในรูปแบบการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดจังหวัดทุกภาค แต่โรงเรียนบางแห่งอาจมีเด็กพิเศษเรียนร่วมในชั้นอนุบาลและชั้นเด็กเล็ก เนื่องจากเด็กพิเศษบางคนมีความสามารถต่ำกว่าระดับประถมศึกษา ซึ่งปัจจุบันการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในประเทศไทยได้พัฒนามาเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาวะเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา และการแพทย์ ด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ จนจัดได้ว่ามีรูปแบบที่ชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้นตามลำดับ (บังอร ต้นปาน. 2536 ; อ้างอิงมาจาก ศรีนคร วิทยะสิรินันท์. 2535 : 6 – 7)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 ก : 1 – 9) มีภารกิจในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการดำเนินงานมีดัชนีชี้วัดหลายประการที่แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง และส่วนที่ยังเป็นปัญหาหรือจุดอ่อนที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 ที่สำคัญคือ โอกาสการได้รับการศึกษาของนักเรียน แต่ละระดับการศึกษา จะเห็นได้ว่า ระดับก่อนประถมศึกษา เด็กวัยก่อนประถมศึกษายังขาดความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับบริการเตรียมความพร้อม สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการไม่สามารถขยายบริการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เนื่องจากขาดแคลนครู ขาดแคลนห้องเรียน ระดับประถมศึกษา การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่สามารถเกณฑ์เด็กได้ร้อยละ 98.44 ของเด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ จึงยังมีเด็กที่ยังไม่ได้เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อีกร้อยละ 1.56 ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสต่าง ๆ เช่น เด็กยากจนในชนบท เด็กอพยพ เด็กเร่ร่อน เด็กมีความบกพร่องทางกายและสติปัญญา เป็นต้น

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544) ได้กำหนดวัตถุประสงค์นโยบาย แผนงานหลัก เป้าหมาย และมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งนโยบายที่นำเสนอมี 5 ด้าน เพื่อพัฒนาการศึกษาในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาที่จะเร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งหมด มุ่งให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาค

และเท่าเทียมกัน ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวระบบโรงเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า โดยรัฐต้องเร่งเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับกลุ่มด้อยโอกาสต่าง ๆ ใช้มาตรการช่วยเหลือเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้เข้าถึงบริการทางการศึกษาและได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคัน ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ประกาศนโยบายที่จะพัฒนาระบบการประถมศึกษาไปสู่ระบบที่จะประกันโอกาสทางการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ผ่านมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 ก : 8 – 15) กล่าวว่า การประกันโอกาสได้กำหนดเป้าหมายจะดูแลเด็กทุกคนในความรับผิดชอบ ให้ได้รับบริการก่อนประถมอย่างน้อย 2 ปี ได้เรียนประถมศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนจบหลักสูตร และได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างครบถ้วน

นโยบายประกันโอกาส

เพื่อให้เด็กไทยทุกคนมีโอกาสได้เข้าเรียนจนจบประถมศึกษาและมีโอกาสเรียนต่อมัธยมศึกษา และมีโอกาสพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา อย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับ และมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน แนวดำเนินงานเพื่อการประกันโอกาสทางการศึกษา (2540 : 100 – 102) ได้กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนกลุ่มด้อยโอกาสไว้ดังนี้

1. การดำเนินการให้เด็กวัยเรียนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง
2. การป้องกันไม่ให้เกิดกออกกลางคัน

แนวทางดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่

1. กำหนดเขตบริการของสถานศึกษาแต่ละแห่งให้ชัดเจนและครอบคลุมทุกพื้นที่
2. จัดทำระบบข้อมูลเด็กวัยเรียนการศึกษาภาคบังคับ ให้มีข้อมูลเด็กกลุ่มด้อยโอกาสรายคนตามเขตบริการของสถานศึกษา และเขตปกครองรายหมู่บ้าน
3. จัดการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กด้อยโอกาสแต่ละประเภท
4. ชี้แจงผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการศึกษา สร้างแรงจูงใจในการสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษา

บุตรหลานได้รับการศึกษา

5. จัดการเรียนการสอนรูปแบบให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ หาเด็กประสพอุบัติเหตุและพิการระดับเรียนร่วมได้

นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2543

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1 – 4) กำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานปีงบประมาณ 2543 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 มีหลายเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงรอยต่อความเปลี่ยนแปลงจากปี 2543 – 2545 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังคงภารกิจจัดการศึกษา 3 ระดับ โดยกำหนดนโยบายการดำเนินงานตามนโยบาย 4 ประการ ด้านการประกันโอกาสทางการศึกษาให้เด็กวัยการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และสนับสนุนให้เรียนต่อเนื่องจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยการให้การสนับสนุนช่วยเหลือเป็นพิเศษ สำหรับเด็กกลุ่มด้อยโอกาสทุกประเภทให้สามารถจัดได้ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพ

เป้าหมาย

1. เด็กวัยการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีโอกาสรับการศึกษาในสังกัด 5,451,100 คน (ระดับประถม 4,784,100 คน ระดับมัธยม 667,000 คน) โดยให้แต่ละพื้นที่ได้จัดให้เด็กกลุ่มที่ยังด้อยโอกาสได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น

2. นำร่องจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี อำเภอละ 1 ตำบล หรือ 1 กลุ่มโรงเรียนตามความเหมาะสม รวม 875 พื้นที่

งานและกิจกรรมที่เป็นจุดเน้น

การดำเนินงานสำหรับกลุ่มด้อยโอกาสแต่ละประเภท

1. แต่ละพื้นที่สำรวจและจัดทำระบบข้อมูลเด็กด้อยโอกาสจำแนกประเภทให้ชัดเจนรวมทั้งข้อมูลจากภาคเอกชนที่ดูแลเด็กด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ เพื่อความร่วมมือกันและกัน

2. พัฒนาโรงเรียนเด็กกลุ่มพิเศษเรียนร่วมที่ดำเนินการอยู่แล้ว กลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3. แต่ละพื้นที่กำหนดและดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับภูมิศาสตร์วัฒนธรรม และประเภทของผู้ด้อยโอกาส เช่น เด็กชาวเขา ชาวเล ชาวเกาะ ชนเผ่าดั้งเดิม เด็กเร่ร่อนไร้ที่พึ่ง เด็กเป็นโรคติดต่อ เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เด็กติดสารเสพติดต้องโทษ ฯลฯ

สำหรับจุดเน้นการดำเนินงานด้านประกันโอกาสทางการศึกษาที่เป็นลำดับความสำคัญแรกที่ทุกพื้นที่ต้องดำเนินการ คือ

1. การสำรวจและจัดทำระบบข้อมูลเด็ก-วัยรุ่นทั้ง 3 ระดับการศึกษาในพื้นที่ ตั้งแต่ วิทยาลัย โรงเรียน รายตำบล รายอำเภอ และรายจังหวัด โดยเฉพาะข้อมูลเด็กวัยรุ่นในระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี กลุ่มด้อยโอกาสทุกประเภทได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. การจัดทำร่องพื้นที่การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
3. ร่วมกับองค์กรท้องถิ่น ชุมชน สำรวจและกำหนดพื้นที่ องค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้ง อบต. เทศบาล มีความพร้อมรับถ่ายโอนเด็ก 3 ขวบทั้งหมด และที่ร่วมกันจัดทำตามสัดส่วนของความพร้อม (กรอบนโยบายและแนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2543 กรอบนโยบายและแผน สปช. 2543)

แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

นักการศึกษาพิเศษได้กล่าวสรุปแนวคิดสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุด เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ที่ช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทั่วไปได้ดีขึ้น การนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุดเป็นวิธีการที่เป็นปกติ วิสัยของสังคมเพื่อคงทักษะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กพิเศษไว้ให้มากที่สุด ดังนั้น จึงต้องนำเด็กพิเศษเข้าสู่สภาวะปกติที่สมบูรณ์ โดยให้โอกาสในการรับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับคนปกติ ได้รับการยอมรับโดยไม่มีกรณีพิเศษใด ๆ ทั้งจากเพื่อนและบุคคลอื่นในวัฒนธรรมเดียวกัน ซึ่งขึ้นกับเจตคติ และการแสดงออกของสมาชิกในชุมชน จัดเป็นการเข้าสู่สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม การออกกฎหมายเป็นเพียงการนำไปสู่ความเป็นไปได้ที่จะนำเข้าสู่สภาวะปกติอย่างสมบูรณ์ แต่ไม่ได้ประกันการเข้าร่วมในสังคมอย่างแท้จริงของเด็กพิเศษ
2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท แต่ละคน เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องผู้นั้นมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงสุดตามศักยภาพของตน แม้เด็กบางคนมีลักษณะและพฤติกรรมที่เหมือนกันบางอย่าง แต่ย่อมมีความแตกต่างกันในรายละเอียด หรือบางคนอาจมีลักษณะที่เด็กประเภทเดียวกันหรือเด็กส่วนใหญ่ไม่มีก็ได้ เด็กคนเดียวกันอาจมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็วไม่เท่ากัน

ลักษณะของเด็กพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เสรี บุญทอย. 2542 : 32 ; อ้างอิงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 ข : 2-5) อธิบายว่า

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (hearing impaired children) หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน จนไม่สามารถรับฟังเสียงได้เช่นคนปกติ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1.1 เด็กหูตึง (hard of hearing) หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินเสียงได้ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 10) ซึ่งจำแนกตามเกณฑ์การพิจารณาอัตราความพิการของหูของสมาคมโสตศอนาสิก แพทย์แห่งประเทศไทย โดยค่าเฉลี่ยการได้ยินมี 4 ระดับ

- 1) หูตึงระดับที่ 1 ระหว่าง 25 – 40 db.
- 2) หูตึงระดับที่ 2 ระหว่าง 41 – 55 db.
- 3) หูตึงระดับที่ 3 ระหว่าง 56 – 70 db.
- 4) หูตึงระดับที่ 4 ระหว่าง 71 – 90 db.

นิยาม เดซิเบล (decibel : db) เป็นหน่วยวัดความดังของเสียงซึ่งมีความถี่ของเสียงซึ่งคนปกติเริ่มได้ยิน 0 – 25 db.

1.2 เด็กหูหนวก (deaf) หมายถึง เด็กที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 91 db. ขึ้นไป เป็นการสูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถเข้าใจหรือใช้ภาษาพูดได้ หากไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ (เสรี บุญทอย. 2542 : 32)

2. เด็กที่มีความพิการทางร่างกายและบกพร่องทางสุขภาพ (crippled and other health impaired) หมายถึง เด็กที่อวัยวะไม่สมส่วน อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกกล้ามเนื้อพิการ เจ็บป่วยเรื้อรัง รุนแรงหรืออย่างเฉียบพลัน มีความพิการของระบบสมองประสาท ที่ไม่รวมพวกพิการทางประสาทสัมผัส (เช่น ตาบอด หูหนวก) มีความลำบากในการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 24)

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 เด็กเรียนช้า (slow learner, slow learning child, backward child educationally subnormal child) หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าเด็กปกติ และมีความต้องการในด้านการเรียนในรูปแบบของการศึกษาพิเศษเต็มเวลาหรือบางเวลาใน

ชั้นพิเศษในโรงเรียนเด็กปกติ เด็กเหล่านี้จะมีเชาวน์ปัญญา (I.Q) 75 – 90 ซึ่งขาดทักษะในการเรียนรู้หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพียงเล็กน้อย

3.2 เด็กปัญญาอ่อน (ปัญญาอ่อน – mental retardation, mental deficiency, mental subnormality, mentally handicapped, intellectual handicapped, feeble-minded) หมายถึง เด็กที่มีการพัฒนาการของจิตใจหยุดชะงัก หรือเจริญไม่เต็มที่ ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีสติปัญญาต่ำ มีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำ มีพัฒนาการทางกายล่าช้า ไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ทำให้มีความยากลำบากในการดำเนินชีวิต

เด็กปัญญาอ่อนแบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q) ได้ 4 พวก คือ

1) พวกปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก (profoundly mentally retarded) มีระดับ I.Q ต่ำกว่า 20 เป็นพวกที่ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ได้เลย ต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

2) พวกปัญญาอ่อนขนาดหนัก (severely mentally retarded) มีระดับ I.Q 20 – 34 ไม่สามารถเรียนได้ ต้องการเฉพาะการฝึกหัด การช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวัน เบื้องต้นง่าย ๆ

3) พวกปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง (moderate grade, imbecile, trainable mentally retarded) มีระดับ I.Q 35 – 49 พวกนี้จะฝึกอบรมและเรียนทักษะเบื้องต้นง่าย ๆ ได้ เช่น เรียนเลขเบื้องต้นและเขียนคำง่าย ๆ ได้บ้าง และสามารถฝึกอาชีพหรือทำงานต่าง ๆ ที่ไม่ต้องใช้ความละเอียดลออได้ พวกนี้ต้องการเรียนและฝึกอบรมในโปรแกรมศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนพิเศษ

4) พวกปัญญาอ่อนขนาดน้อย หรือพอเรียนได้ (mild grade, moron หรือ educable mentally retarded) มีระดับ I.Q 50 – 70 พวกนี้พอที่จะเรียนในชั้นระดับประถมศึกษาได้ ในชั้นเรียนพิเศษ และใช้หลักสูตรตามหลักการศึกษาศึกษาพิเศษ และสามารถฝึกอาชีพและงานง่าย ๆ ได้

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา (visual impairment) แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

4.1 เด็กตาบอด (blind) หมายถึง เด็กที่มองเห็น หรืออาจมองเห็นบ้างไม่มากนัก และไม่สามารถใช้สายตาข้างที่ดีที่สุด หลังจากปรับสภาพแล้วใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาได้

1.2 เด็กสายตาดูเห็นเลือนลาง (partially sighted) หมายถึง เด็กที่บกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นบ้าง แต่ไม่เท่ากับเด็กปกติ ไม่สามารถใช้วิธีสอนปกติ ต้องอาศัยเครื่องมือและอุปกรณ์พิเศษบางอย่างช่วยให้เด็กสามารถใช้สายตาได้ดีขึ้น (เสรี บุญทอย. 2542 : 32)

ความหมายการเรียนรู้ร่วม

วิจิตร ศรีสอาน (2529 : 55) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข ผดุงอารยะวิญญู (2525 : 64) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดการเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ ซึ่งภาษาอังกฤษใช้อยู่ 2 คำ คือ Mainstreaming และ Integration วารี ธิระจิตร (2531 : 11) ได้ให้ความหมายของการศึกษาแบบการเรียนรู้ร่วม หมายถึง การรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอน และด้านสังคม ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและสามารถพัฒนาตนเองไปให้ได้มากที่สุด จอห์นสัน และจอห์นสัน (บึงอร ต้นปาน. 2537 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Johnson and Johnson) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ร่วมว่า เป็นการจัดการศึกษาที่ให้แก่เด็กพิเศษทุกคนมีโอกาสเข้ารับการการศึกษาที่เหมาะสม โดยมีขีดจำกัดน้อยที่สุด ตามแผนการศึกษารายบุคคล และผู้ปกครองเป็นผู้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา หรือเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ เพื่อให้เด็กพิเศษทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กปกติ เสรี บุญทอย (2542 : 22) สรุปว่า การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การให้ความหมายของการเรียนรู้ร่วม จะมีลักษณะสอดคล้องกัน นั่นคือ หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกันกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กพิเศษเกิดทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

วิจิตร ศรีสอ้าน (2529 : 2 – 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยไว้ดังนี้

1. เด็กพิเศษมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงานและเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทาง โดยนำเวลานั้น ๆ มาใช้ฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมให้ดีที่สุดได้
2. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ต้องส่งเสียเงินส่งบุตรลักษณะพิเศษไปอยู่โรงเรียนประจำ
3. เด็กพิเศษได้มีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้องตามปกติ มีโอกาสประพฤติกฎปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ
4. เด็กพิเศษจะมีโอกาสเรียนรู้และสามารถปรับตัวให้เข้าสังคมได้ ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ตรง เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
5. เป็นการลดภาระของรัฐบาล เพราะการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะจะต้องใช้งบประมาณมาก
6. สังคมเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษว่า มีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติ และช่วยให้เด็กพิเศษอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นประโยชน์ได้

รูปแบบของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการเรียนร่วม มีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับคนพิการ หรือผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ ความขัดแย้งของผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และนักศึกษบางกลุ่มที่มีความเห็นว่า เด็กพิเศษบางกลุ่มอาจมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าไปอยู่ในโรงเรียนปกติ จึงได้มีการพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้มีขีดจำกัดสำหรับเด็กพิเศษที่เรียนร่วมให้น้อยที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ กระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2500 ในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง เฉพาะเด็กพิเศษ

ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต่อมาปี พ.ศ. 2507 จึงจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา และต่อมาได้จัดการเรียนร่วมในกลุ่มเด็กพิเศษประเภทอื่น ได้แก่ เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน จนในปัจจุบันได้จัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม รวมทั้งเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานสถาบันการศึกษา แพทย์ ตลอดจนองค์การภาครัฐและเอกชน ทำให้รูปแบบของการเรียนร่วมในประเทศไทยพัฒนามาจนปัจจุบัน และมีรูปแบบที่เหมาะสมตามกรณี ซึ่งนักการศึกษาพิเศษยังพยายามปรับและพัฒนารูปแบบ ซึ่ง สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2530 : 11) ได้เสนอรูปแบบของการเรียนร่วม 5 รูปแบบ ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ เด็กพิเศษที่มีความพร้อมพอที่จะช่วยตนเองได้โดยไม่ต้องรับบริการพิเศษ จะได้เข้าเรียนในชั้นปกติ แต่เด็กที่เรียนในชั้นปกติซึ่งยังไม่มีความพร้อมตามกำหนด จะได้รับบริการพิเศษบ้างตามความจำเป็นเพียงเล็กน้อย

2. เรียนร่วมในชั้นปกติมีครูเวียนสอน เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นปกติเมื่อครูเวียนสอนมา จะสอนเสริมให้แก่เด็กพิเศษตามความต้องการเฉพาะราย หรือกรณีปัญหาเป็นกลุ่มย่อย

3. เรียนร่วมในชั้นปกติมีการสอนเสริมวิชาการ เด็กพิเศษมีตารางกำหนดเวลาที่จะต้องเข้าห้องสอนเสริม โดยครูเสริมวิชาการเป็นผู้กำหนดการเรียนการสอนตามความจำเป็นพิเศษเป็นรายกรณี หรือเป็นกลุ่มย่อยนอกเหนือจากเด็กปกติ

4. เรียนชั้นพิเศษร่วมกับเรียนร่วมชั้นปกติ บางเวลาเด็กพิเศษจะเรียนกับครูประจำชั้นในชั้นพิเศษร่วมกับเด็กที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกัน แต่บางเวลาหรือบางวิชา เด็กพิเศษที่มีความพร้อมจะไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น วิชาศิลปะ พลศึกษา หรือกิจกรรมพิเศษ

5. เรียนในชั้นพิเศษเต็มเวลาในโรงเรียนปกติ เด็กพิเศษจะเรียนในชั้นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกัน ในทุกวิชาเต็มเวลา แต่จะมีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับเด็กปกติตามสมควร

รูปแบบการเรียนร่วมในประเทศไทย มีความยืดหยุ่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ซึ่ง จรรย์ ทองปิยะภูมิ (2531 : 32) ได้สรุปไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

2. รูปแบบครูสอนเสริม มีครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่โรงเรียน

3. รูปแบบครูเดินสอน หรือครูเวียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษเดินทางไปให้บริการนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ

4. รูปแบบครูสอนเสริม และครูเวียนสอน มีครูการศึกษาพิเศษให้บริการนักเรียนในโรงเรียนหนึ่ง แล้วเดินทางไปให้บริการนักเรียนโรงเรียนอื่นบางเวลา

5. รูปแบบครูการศึกษาพิเศษ มีครูการศึกษาพิเศษสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันเป็นกลุ่ม ในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติเต็มเวลา

เด็กพิเศษที่ไม่สามารถเรียนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองจะพิจารณาเลือกเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะ สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท เพื่อฝึกฝนทักษะและใช้เทคนิคพิเศษในการเรียนการสอน รวมทั้งการดำรงชีพที่เหมาะสมต่อไป เช่น การใช้ภาษามือสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งจะเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาต่าง ๆ เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด จัดสอนเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา โรงเรียนราชานุกูล จัดการเรียนการสอนเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ และโรงพยาบาลวชิรพยาบาล จัดเป็นชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรมซึ่งยังไม่พร้อมจะเรียนร่วมกับเด็กปกติ

จากรูปแบบดังกล่าวข้างต้น อาจรวมลักษณะที่บ่งชี้ได้ชัดเจน เป็นรูปแบบการเรียนร่วมทั่วไปได้ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการเรียนร่วมทั่วไปมี 8 รูปแบบ

1. การเรียนร่วมในชั้นปกติ ปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็กปกติทุกประการ
2. การเรียนร่วมในชั้นปกติ รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. การเรียนร่วมในชั้นปกติ บางวิชาร่วมกับการเรียนในชั้นพิเศษบางเวลา
4. การเรียนร่วมในชั้นปกติ ทุกวิชา มีครูการศึกษาพิเศษช่วยเหลือเป็นรายบุคคล
5. การเรียนในชั้นพิเศษ มีนักเรียนปกติมาเรียนร่วม
6. การเรียนในชั้นพิเศษ มีนักเรียนปกติเรียนร่วมบางวิชา บางวิชาเด็กพิเศษจะเรียนกับเด็กพิเศษห้องอื่น นักเรียนปกติจะไปเรียนกับเด็กปกติด้วยกัน
7. การเรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับนักเรียนปกติ
8. การเรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามโอกาส

สมควร

ประเภทของการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

การเรียนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ อาจจัดแบ่งตามประเภท ดังที่ พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ (2535 : 17) สรุปไว้ดังนี้

1. การเรียนร่วมอย่างสมบูรณ์ คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท แต่ละบุคคล ได้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ ใช้หลักสูตรปกติทุกประการ และอาจได้รับบริการพิเศษ หรือไม่ต้องรับบริการพิเศษตามสภาพความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละบุคคล

2. การเรียนร่วมบางเวลา คือ การให้เด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท แต่ละคนได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในบางวิชา และรับบริการพิเศษที่จำเป็น โดยเฉพาะจากครูการศึกษาพิเศษ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และครูที่ปรึกษา

3. การเรียนร่วมทางสังคม คือ การให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสังคม เช่น นันทนาการ พิธีการของโรงเรียน งานสังสรรค์ และการประชุมประจำภาคเรียน การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งทัศนศึกษา แต่จะเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะ

ดังนั้น บุคลากรและผู้บริหารการศึกษาอาจพิจารณากำหนดรูปแบบตามประเภทของการเรียนร่วม ตามความเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เพื่อให้โครงการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ซึ่ง ฮิวเวทท์ (ศรีนคร วิฑยะ สิริพันธ์. 2535 : 49; อ้างอิงมาจาก Hewett. 1977) สรุปไว้ 13 ประการ ดังนี้

1. ตั้งความคาดหวังว่าเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้
2. ไม่ด่วนสรุปเอาเอง
3. ทุ่มเทสิ่งเร้าให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ให้มาก
4. ให้สิ่งชี้แนะแก่เด็กปกติ
5. กระทำกิจกรรมให้มีชีวิตชีวา
6. ย้ำและทบทวนบ่อย ๆ เท่าที่จำเป็น
7. ดึงให้มาสัมพันธ์กัน
8. ทำให้เป็นสิ่งมีคุณค่า เกิดผลดี
9. ทำให้เป็นรูปธรรม
10. ทำให้เด็กเกิดความประหลาดใจ คาดไม่ถึง
11. เน้นในทางบวกเป็นสำคัญ

12. ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

13. พร้อมทั้งจะย้อนกลับไปตั้งหลักได้เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูที่สอนเด็กพิเศษในชั้นเรียนปกติ พิลลิส (ลอบ ชูติกร. 2526 : อ้างอิงมาจาก Phyllis) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เมื่อรับเด็กเข้ามาในชั้นเรียนปกติ ควรปฏิบัติต่อเด็กพิเศษเหมือนเด็กปกติคนอื่น อย่าปกป้องหรือแสดงความเอาใจใส่ต่อเด็กมากเกินไป

2. ควรคิดเสมอว่า เด็กที่มีความพิการอย่างเดียวกันและมีความพิการเท่ากัน อาจบรรลุความสำเร็จไม่เท่ากัน เนื่องจากสติปัญญา วุฒิภาวะ สังคม พื้นฐานของครอบครัวมีความสำคัญต่อเด็กมาก สาเหตุดังกล่าวมีความสำคัญต่อการเรียนของเด็กมากกว่าการสูญเสียการได้ยิน อย่าคาดหวังว่าจะให้เด็กทำอะไรได้เหมือนกัน เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน

3. พยายามค้นพบความสามารถ ความสนใจ และส่งเสริมเช่นเดียวกับเด็กปกติ เพราะเด็กบางคนมีความเก่ง และความสามารถในบางอย่าง อย่าคิดว่าเด็กไม่มีความสามารถ เพราะมีความบกพร่องสูญเสียการได้ยิน

4. พยายามใช้เครื่องมือการสอนหลาย ๆ อย่าง เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจบทเรียน อย่าใช้วิธีการใดวิธีเดียวในการสอน

หลักการจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ มีดังนี้

1. จัดให้เด็กพิเศษได้ผลจากการเรียนสอดคล้องกับหลักการ เป้าหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร เช่นเดียวกับเด็กปกติ

2. ใช้วิธีสอน และจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการพิเศษ และสภาพของเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท

3. จัดสื่อการเรียนการสอนให้พอเพียง เพื่อให้เด็กพิเศษเรียนได้สะดวก รวดเร็วทันกัน หรือพร้อมกันกับเด็กปกติ ครูจะต้องมีสื่อที่ใช้สอน แบบเรียน คู่มือครู วัสดุฝึก พอเพียงที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ซึ่งอาจมีบางอย่างที่ต้องแตกต่างไปจากที่ใช้เด็กปกติ

4. วัดผลการเรียนสำหรับเด็กพิเศษ โดยใช้วิธีการที่แตกต่างไปจากเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่ขีดความสามารถของเด็กพิเศษที่จะทำได้

ผดุง อารยะวิญญู (2525 : 5 – 6) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ ดังนี้

1. การเรียนการสอนควรเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะเรียนรู้ได้ดีในรูปธรรม แต่อาจสอดแทรกนามธรรมได้บ้าง

2. การเรียนการสอนควรจัดเป็นช่วงเวลาสั้น เนื่องจากเด็กพิเศษมีความสนใจสั้น และควรสอนเนื้อหาบ่อย ๆ พอที่เด็กสามารถรับได้

3. เด็กพิเศษมักมีปัญหาในด้านการอ่านและเลขคณิต ครูผู้สอนจำเป็นต้องตระหนักในเรื่องนี้

4. ครูที่สอนเด็กพิเศษต้องส่งเสริมประสาทสัมผัส ซึ่งเด็กแต่ละประเภทจะเรียนรู้ได้ดี โดยผ่านการรับรู้ทางสายตาบ้าง ทางการฟังหรือการสัมผัสต่างกันไป ครูจึงต้องเป็นผู้พิจารณาอย่างรอบคอบ

ธรรมดาจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนของเด็กพิเศษมีหลักการว่า จะต้องจัดให้เด็กพิเศษได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียง หรือเหมือนกับเด็กปกติมากที่สุด แต่เมื่อเป็นเรื่องที่เป็นข้อจำกัดเฉพาะจะมีการปรับและเสริมเพื่อให้เด็กพิเศษมีความเข้าใจและเกิดทักษะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งอาจใช้วิธีการหรือสื่อต่าง ๆ ให้เด็กพิเศษขจัดข้อจำกัดต่าง ๆ ได้สำเร็จ

การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษกับเด็กปกติของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง (สพจ.ตรัง) ยึดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดไว้และตามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของพื้นที่เป็นหลักในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายในปีงบประมาณ 2544 โดยสรุปผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายที่กำหนด บุคลากรการจัดการเรียน ปีการศึกษา 2543 ว่ามีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 300 โรงเรียน 29 สาขา จำนวนนักเรียนทั้งหมด 66,209 คน ในจำนวนทั้งหมดมีโรงเรียนที่จัดอยู่ในรูปแบบการเรียนร่วมเพียง 61 โรงเรียน มีนักเรียนพิการหรือเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งหมด 1,292 คน ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.98 ส่วนที่ยังไม่ได้เข้าเรียน จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 21.02 สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก หน่วยงานในพื้นที่ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้ปกครองเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมที่จะส่งเด็กเข้าเรียน โรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมตั้งอยู่ในจุดที่ไม่เหมาะสมและขาดศักยภาพในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และบุคลากรขาดทักษะในกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กพิการ

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความร่วมมือและความตั้งใจของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ได้วางแผน

การดำเนินการจัดการเรียนร่วมไว้ห้าด้าน (ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. 2543 : 70 – 73) ได้แก่ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์

ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ในด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานระดับจังหวัด ในการพัฒนาบุคลากรและการช่วยเหลือเด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ประชาสงเคราะห์จังหวัด เหล่ากาชาด โรงพยาบาลประจำจังหวัด ศูนย์สุขภาพจิต ฯลฯ การประสานงานกับโรงเรียนในสังกัด ใช้การประสานงานตามระบบราชการโดยการสั่งการและประสานงานด้วยระบบเอกสารหรือหนังสือราชการ ในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจะเป็นผู้กำหนดนโยบายให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจะประกาศนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมในแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะสั่งการให้โรงเรียนที่อยู่ในโครงการเรียนร่วมจัดทำกรประชาสัมพันธ์ โดย

- 1 แจกผู้ปกครองนักเรียนโดยใช้วิธีประกาศ จัดทำแผ่นพับและขึ้นป้ายรับนักเรียนพิเศษ
- 2 โรงเรียนจะจัดการประชุม อบรมครูในโรงเรียนเพื่อแจ้งนโยบาย
- 3 คัดเลือกครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ
- 4 คัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นชั้นตอน ที่มีความสำคัญมากเพราะหาก

ดำเนินการคัดแยกและตั้งข้อสังเกตผิดพลาด จะส่งผลกระทบต่อกรวางแผนการจัดการเรียนการสอนและให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ในการคัดแยกเด็กสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบ การตรวจผลงาน ฯลฯ เครื่องมือที่ใช้มีหลายชนิด เช่น แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบเฉพาะ การใช้แบบคัดแยกเด็กอย่างไร้ประสิทธิภาพหนึ่งไม่สามารถสรุปได้ว่าเด็กจะเป็น

เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านใด ดังนั้นในการคัดแยกเด็กจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลาย ๆ แบบ และหลายวิธีประกอบกัน

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจะมีการจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมอย่างเพียงพอ และเข้าใจการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน เพื่อเสริมงานเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ ควรจัดเตรียมดังนี้

1 ผู้บริหาร ควรมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ ต้องมีเจตคติที่ดี มีหลักการบริหารจัดการเรียนการสอน ทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน จัดหาบริการสนับสนุนเพื่อเสริมงานเรียนร่วม และส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

2 ครูประจำชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติและครูประจำวิชา ซึ่งควรมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม คือ ควรจะได้รับการฝึกให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนร่วมของตน ควรเข้าใจวิธีการประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความเชื่อว่าเด็กทุกคน สามารถเรียนได้และยอมรับให้เข้าเรียนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน

3 ครูประจำชั้นพิเศษ ทำหน้าที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษ เตรียมความพร้อมของเด็ก ครูประจำชั้นพิเศษควรเป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือได้รับการฝึกอบรมทางการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ และควรเป็นบุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และมีความต้องการพัฒนาตนเอง มีความตั้งใจในการสอนครูเสริมวิชาการ เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนเพิ่มเติมจากการที่เด็กได้เรียนชั้นห้องปกติ เป็นผู้ประสานให้คำแนะนำครูให้ปฏิบัติต่อเด็กที่มีความบกพร่องได้ถูกต้อง

4 ครูเสริมวิชาการ ทำหน้าที่สอนเด็กเพิ่มเติมจากการที่เด็กได้เรียนในห้องปกติ ประสานงานให้คำแนะนำแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูเสริมวิชาการควรมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วมคือ เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนเพิ่มเติมจากการที่เด็กได้เรียนชั้นห้องปกติ เป็นผู้ที่ประสานให้คำแนะนำครูให้ปฏิบัติต่อเด็กที่มีความบกพร่องได้ถูกต้อง

5 ครูแนะแนว ทำหน้าที่ให้คำแนะนำในการปรับตัวตลอดจนแนะแนวด้านการศึกษากการประกอบอาชีพ และการเตรียมพร้อมด้านอาชีพ การศึกษาต่อของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6 บุคลากรอื่น ๆ ที่โรงเรียนควรประสานไว้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้แก่ นักจิตวิทยา นักโสตสัมผัสวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์จิตแพทย์ เป็นต้น

ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การผลิตและการให้บริการสื่อวัสดุ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียนเรียนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีสื่อการเรียนการสอนบางอย่างอาจไม่มีจำหน่ายตามท้องตลาดทั่วไป มีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น กายอุปกรณ์บางอย่าง เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้นิเทศควรจะเป็นผู้จัดการหาให้ การจัดซื้ออาจต้องใช้เวลาในการเตรียมการบริการจึงต้องหาจากการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการ สื่อบางชิ้นอาจให้โรงเรียนยืมเรียน เพราะเป็นสื่อที่คงทนถาวร เช่น เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ เมื่อเด็กเรียนจบหลักสูตร สื่อเหล่านี้จะถูกเวียนไปใช้ยังโรงเรียนอื่นที่เปิดใหม่หรือต้องการใช้ การบริการสื่อบางอย่างอาจต้องให้บริการโดยผู้ชำนาญเฉพาะทาง เช่น การใช้เครื่องช่วยฟัง จะต้องมีการตรวจวัดการได้ยิน ซึ่งจะได้โดยนักโสตสัมผัสวิทยา ผู้นิเทศจะเป็นฝ่ายประสานการดำเนินการและติดตามผลการใช้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนต้องความละเอียดอ่อนและการเตรียมการมากกว่าการสอนเด็กปกติ ซึ่งควรมีหลักการดำเนินงานดังนี้

1. การคัดแยกเด็ก เด็กที่มีความต้องการการบริการทางการศึกษาแตกต่างจากเด็กปกติทั้งด้านหลักสูตร เทคนิควิธีสอน กระบวนการเรียน สื่อ อุปกรณ์ จำเป็นต้องได้รับการคัดแยกออกจากเด็กปกติ เพื่อการบริหารงานด้านบุคลากร และเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถทางการศึกษาของเด็กแต่ละประเภทและแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มองเห็นและสังเกตได้ชัดเจนจากลักษณะภายนอก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องที่มองเห็นและสังเกตได้ชัดเจนจากลักษณะภายนอก เด็กที่มีความบกพร่องทางการสายตา บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางกายและการเคลื่อนไหว ครูจะคัดแยกได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มี

ปัญหาทางพฤติกรรม หรือเด็กสมาธิสั้น ครูจะสังเกตและแยกได้ยาก ต้องอาศัยการสังเกต การสัมภาษณ์ รวมทั้งใช้เครื่องมือตรวจสอบ เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใด ทั้งนี้ผลจากการคัดแยกจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนได้เหมาะสมกับสภาพ ไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยเด็ก ผู้ที่จะวินิจฉัยว่าเด็กมีความบกพร่องหรือมีความต้องการพิเศษด้านใดคือแพทย์

2. การส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อทราบผลการคัดแยกแล้วโรงเรียนควรดำเนินการส่งเด็กเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม ตามระดับความสามารถของเด็กหรือความเหมาะสม หรืออาจจะส่งต่อไปยังโรงเรียนในเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นที่มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ถ้าหากเด็กมีความบกพร่องอย่างรุนแรง ไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ควรส่งต่อหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะด้าน

3. การจัดทำแผนการศึกษารายบุคคล และการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการพิเศษของเด็กรายบุคคล โดยการจัดทำแผนการศึกษารายบุคคล (Individual Education Plan หรือ IEP) โดยปกติจะเป็นแผนในระยะ 1 ปี ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการคณะกรรมการการศึกษาพิเศษร่วมกันวางแผนทำงาน และสามารถปรับรูปแบบข้อมูลให้ตรงกับสภาพของโรงเรียนหรือเพิ่มเติมได้ การจัดทำแผนการศึกษารายบุคคล ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 3.1 ต้องรวบรวมข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็ก จากหลายแหล่ง หลายวิธีการ ให้มีข้อมูลที่จำเป็นให้มากที่สุด
- 3.2 ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณาว่าจะจัดการศึกษาให้เด็กในลักษณะใดบ้าง
- 3.3 เมื่อสิ้นสุดการใช้แผนแล้วต้องมีการประเมินผลการใช้และปรับปรุงแก้ไข
- 3.4 แผนการสอนและหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะใช้หลักสูตรเดียวกับเด็กปกติ เพียงแต่ปรับปรุงจุดประสงค์การเรียนรู้และการวัดผลบางวิชาที่เด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความบกพร่องและความต้องการของเด็กแต่ละคน รวมทั้งอาจจะมีกิจกรรมเพิ่มเติมแตกต่างกัน เช่น การใช้สื่อ เวลาในการเรียน เป็นต้น

4. การคัดเลือกรูปแบบการเรียนร่วม โรงเรียนสามารถเลือกรูปแบบการเรียนร่วมได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงการจัดรูปแบบชั้นเรียนร่วมเต็มเวลา ชั้นเรียนร่วมและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา ชั้นเรียนร่วมและมีครูเวียนสอน ชั้นเรียนร่วมและมีครูเสริมวิชาการ ชั้นเรียนพิเศษและมีการเรียนร่วมบางเวลาหรือชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลา

5. การกำกับ ติดตามและการนิเทศ การกำกับ ติดตามและการนิเทศ การศึกษาพิเศษ มีความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาพิเศษ การกำกับติดตามและนิเทศการศึกษาพิเศษ ควรมีองค์กรหรือองค์คณะบุคคลและวิธีการกำกับ ติดตามและนิเทศตามความเหมาะสม ได้แก่องค์กรระดับโรงเรียน ควรประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการเฉพาะด้านการศึกษาพิเศษ องค์กรระดับอำเภอ ควรประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ และบุคลากรเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ และองค์กรระดับจังหวัด ควรประกอบด้วย ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษ และบุคลากรเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ

6. การจัดทำระบบข้อมูลสนเทศ ในการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนควรจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษและบุคลากรเป็นรายบุคคล เพื่อนำสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนร่วมให้บรรลุเป้าหมาย การจัดเก็บข้อมูลเด็ก อาจใช้แบบเดียวกับเด็กปกติ เช่น ข้อมูลที่เด็กที่จัดเก็บตามการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน แต่อาจเพิ่มเติมรายละเอียดในส่วนที่ต่างจากเด็กปกติ เช่นความต้องการทางการศึกษาพิเศษ การบริการเสริม การช่วยเหลือทางกรแพทย์ และอื่น ๆ

7. การสร้างเครือข่ายการศึกษาพิเศษ เครือข่ายการศึกษาพิเศษทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนางานการศึกษาพิเศษให้เกิดประสิทธิภาพในด้านความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนการให้บริการทางการศึกษา และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางในการสร้างเครือข่ายการศึกษาพิเศษ เช่น การเป็นวิทยากร การศึกษาดูงาน การเป็นกรรมการโรงเรียน การจัดงานนัดพบผู้ปกครอง จัดแข่งกีฬา องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ควรเป็นเครือข่ายการศึกษาพิเศษได้แก่ โรงพยาบาลหรือหน่วยงานสาธารณสุข โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนการศึกษาพิเศษ มูลนิธิที่สนใจด้านการศึกษาพิเศษ สถาบันวิชาชีพที่มีการสอนเรื่องการศึกษาพิเศษ เป็นต้น

ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล การวัดผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แตกต่างไปจากการวัดผลสำหรับเด็กปกติ ทั้งนี้เพราะว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความต้องการและความสามารถแตกต่างกันตั้งแต่ในระดับน้อย ปานกลาง จนกระทั่งถึงในระดับมาก การวัดผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการกำหนดไว้ในหลักสูตรหรือแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนต้องมีแผนการศึกษานี้ เด็กบางคนอาจเรียนหลักสูตรเดียวกันกับเด็กปกติ การวัดผลจึงต้องดำเนินไปในแนวเดียวกันหรือใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่ถ้าแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างไปจากหลักสูตรของเด็กปกติมาก การวัดผลไม่จำเป็นต้องเหมือนกับเด็กปกติโดยยึดหลักว่าสอนสิ่งใด วัดสิ่งนั้น ซึ่งการประเมินเด็กที่มีความต้องการพิเศษกระทำได้นี้

1. กำหนดลำดับขั้นของทักษะ ครูอาจจำเป็นต้องกำหนดทักษะทางการเรียนของเด็กเป็นขั้นย่อย ๆ และสอนให้เด็กมีทักษะตามขั้นย่อย ๆ ดังกล่าว แล้ววัดผลโดยการทดสอบด้วยวิธีการหลายวิธี เมื่อเห็นว่าเด็กมีทักษะตามขั้นย่อย ๆ เหล่านี้แล้ว ให้ถือว่าเด็กสอบผ่าน

2. ไม่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเด็กอื่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีหลักสูตรของตนเอง แต่ละคนเรียนไม่เหมือนกัน ความก้าวหน้าในการเรียนของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต่างคนต่างเรียน ต่างคนต่างก็มีความก้าวหน้า ไม่ควรนำผลการเรียนของเด็กมาเปรียบเทียบกับเด็กปกติ หรือใช้เกณฑ์แบบเดียวกับเด็กปกติ ควรเปรียบเทียบผลการเรียนของเด็กเองว่ามีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเพียงใด

3. การให้เกรด ในระบบการศึกษาของไทย ระบบการวัดผลค่อนข้างเคร่งครัดและไม่ยืดหยุ่นเท่าที่ควร การให้เกรดตามระบบ 1 2 3 4 หรือ 0 เหมือนเด็กปกติเป็นการเน้นตัวเลขเกินไป ครูอาจคิดหาวิธีการประเมินผลและให้เกรดเด็กที่มีความต้องการพิเศษแบบใหม่ เช่น การประเมินผลจากพฤติกรรมหลายอย่างได้แก่ จากความก้าวหน้าของทักษะ ความพยายาม ผลสัมฤทธิ์ ทั้ง 3 อย่าง รวมกันเข้าเป็นเกรดที่เด็กจะได้

4. ครูร่วมกันให้เกรด ในกรณีเด็กเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเด็กได้รับการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ เกรดที่เด็กได้รับไม่ควรจะมาจากครูคนเดียว เพราะมี 2 คนสอน ครูทั้งสองคนจึงควรมีบทบาทเท่า ๆ กันในการให้เกรดเด็ก

5. การให้เกรดจากคะแนนรวม การให้เกรดเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรจำแนกคะแนนออกเป็นกิจกรรมย่อย ๆ เนื่องจากเด็กมีข้อจำกัดหลายด้าน จึงจำเป็นที่จะต้องให้เกรดเด็กจากกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น

เวลาเรียน	ให้คะแนนร้อยละ	20
การร่วมกิจกรรม	ให้คะแนนร้อยละ	20
การนำเสนอโครงการ	ให้คะแนนร้อยละ	20
การสอบย่อย	ให้คะแนนร้อยละ	20
การสอบปลายภาค	ให้คะแนนร้อยละ	20

ทั้งนี้การสอบของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ว่าจะเป็นการสอบย่อย สอบปลายภาค ครูควรใช้วิธีการยืดหยุ่นในการสอบเด็ก ซึ่งอาจใช้วิธีการให้เด็กสอบปากเปล่า ให้เด็กทำข้อสอบ โดยไม่จำกัดเวลาหรือให้เวลาเป็นพิเศษโดยมีครูเสริมวิชาการเป็นผู้ควบคุมดูแล การให้เด็กตอบ โดยใช้เทปบันทึกเสียงสำหรับคนที่มีปัญหาในการเขียน การกำหนดเกณฑ์ในการทำข้อสอบใหม่ โดยการนับข้อสอบที่เด็กทำเสร็จในเวลาที่กำหนด หรืออาจจะให้เด็กสอบในห้องสอบพิเศษ เด็กบางคนอาจจะวิตกกังวลในการสอบร่วมกับเด็กปกติ ดังนั้นควรจัดในห้องสอบพิเศษหรือห้องเสริม วิชาการ

การประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องยืดหยุ่นเพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคน การตัดสินใจเลื่อนชั้นนักเรียนควรใช้ผลการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กเป็นความสำคัญอันดับหนึ่งและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอันดับ สอง

จากแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนร่วมห้าด้าน ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนร่วมจะให้ความสนใจและดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอย่างเต็มกำลัง ความสามารถและอย่างจริงใจ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์จะได้เกิดแก่เด็กด้วยโอกาส ผู้วิจัยในฐานะที่เป็น ครูคนหนึ่งที่มีความสนใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม จึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน ใน โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมทั้ง 61 โรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยอาจจะเป็นแนว ทางในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

รำไพ สาระโบก (2544 : 43) ที่ศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการ บริหารของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดกอง การศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ในเขตภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปาน กลาง

จรรยา บุญล้อมและคนอื่น ๆ (2540 : 50 – 53) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ และด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตัวแปรตำแหน่งพบว่าทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (2529 : 49) วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มแห่งความเป็นไปได้ของการจัดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีผู้บริหารที่เต็มใจจะจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมอยู่เป็นจำนวนมาก (ร้อยละ 59.58) สำหรับความคิดเห็นต่อการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบในการจัดการเด็กพิเศษ ให้เด็กพิการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนทั่วประเทศมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตามลำดับดังนี้ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบแนวนโยบาย วิธีการดำเนินการจัดการศึกษา จัดส่งครูที่มีความรู้ในด้านการสอนเด็กพิเศษมาช่วยเป็นครั้งคราว จัดการอบรมความรู้ทางการศึกษาพิเศษแก่ครูและผู้บริหาร ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนเป็นผู้ทราบโดยทั่วไป จัดสรรงบประมาณให้แก่เด็กในโครงการศึกษาพิเศษ ทำความเข้าใจกับครู นักเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนให้เกิดการยอมรับ

เสรี บุญทอย (2542 : 69) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามตัวแปรประสบการณ์และขนาดของโรงเรียนปรากฏว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สุภรณ์ สุรบพ (2541) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนตาบอดในประเทศไทย และทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด เช่น ทัศนคติของเจ้าหน้าที่การศึกษา ครู นายจ้าง เพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่บริหารส่วนมากมีทัศนคติในทางที่ดีต่อเด็กตาบอด และมีความเห็นพ้องกันว่า การศึกษาอย่างเดียวกันเท่านั้นที่จะช่วยให้คน

ตาบอดดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นอิสระได้ และไม่เป็นภาระต่อสังคม ผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตานั้นมิได้หมายความว่ามีความบกพร่องทางด้านอื่นด้วยเสมอไป ถ้าความสามารถที่เหลืออยู่ได้รับบริการส่งเสริมให้ถูกวิธี คนตาบอดก็สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับคนปกติ และอาจทำได้ดีกว่าคนปกติด้วยซ้ำไปสำหรับงานบางประเภท ส่วนเด็กที่มีสายตาปกติ นั้น มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กตาบอดทั้งในด้านความรู้สึกทั่ว ๆ ไป ทัศนคติต่อการเรียนร่วม และทัศนคติทางด้านสังคม

ทัศนคติต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายนั้นก็เป็นที่ไปในทางบวก ดังผลการศึกษาของศรีสมร กสิวัฒน์ (2526) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของบุคคล 3 กลุ่ม ที่มีต่อเด็กพิการทางร่างกาย บุคคลทั้ง 3 กลุ่มนั้น ได้แก่ ครูและเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์คนพิการ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตนักศึกษาที่เรียนในคณะอื่น ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของครูและเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ต่อความพิการของเด็กนั้นเป็นที่ไปในทางบวก และเป็นบวกมากกว่าทัศนคติของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม การศึกษายังพบอีกว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อเด็กพิการทางร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นอันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และความคุ้นเคยต่อเด็กพิการ ไม่มีผลทำให้ทัศนคติต่อเด็กพิการแตกต่างกัน

การวิจัยยังศึกษาอีกว่าเทคนิคใดใน 4 แบบ จะเป็นเทคนิคที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนทัศนคติต่อคนพิการให้เป็นที่ไปในทางบวก เทคนิคทั้ง 4 คือ การฟังอภิปรายจากกลุ่มคนพิการ การดูโทรทัศน์วงจรปิด การฟังจากเครื่องบันทึกเสียง และการฟังจากการอ่านคำบรรยาย ผลการทดลองพบว่า การฟังการอภิปรายจากกลุ่มคนพิการทำให้ทัศนคติของนิสิตบัญชีซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปทางบวกมากกว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น ๆ

อรอนงค์ สุวรรณกุล (2525) ได้วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้านการศึกษาและการเลี้ยงดู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสามารถในการเรียนของเด็ก และความสามารถในการสอนของโรงเรียนสอนคนหูหนวกและหูตึง โดยจะให้เด็กได้รับการศึกษาให้สูงสุดเท่าที่สถาบันการศึกษาจะจัดให้ได้ และผู้ปกครองเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมช่วยในการสอนเด็กโดยไม่ปล่อยให้ภาระของโรงเรียนแต่ฝ่ายเดียว ผู้ปกครองนิยมเลือกโรงเรียนที่จัดสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และที่จัดสอนร่วมกับเด็กปกติ และต้องการให้บุตรหลานอยู่โรงเรียนประจำเพราะบ้านอยู่ไกลโรงเรียน

ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนการสอนที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นที่พอใจแต่อยากให้ปรับปรุงด้านการสอนและการฝึกอาชีพ

เทียมจิต ประยูรทอง (2539) ได้ทำการศึกษาการประเมินปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานและกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนสนใจในการเรียนรู้นี้มาก จัดครูให้สอนเด็กเหล่านี้โดยตรงไม่ต้องไปปรับผิชอบในเด็กส่วนอื่น และผู้บริหารจะนิเทศภายในให้แก่ครูในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แนะนำวิธีสอนบ้าง หาเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้บ้าง ครูผู้สอนมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้การประเมินปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนในด้านนี้มีผลสัมฤทธิ์สูง

ทองนวล ภูประเสริฐ (2538) ได้ทำการศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ตรงในการจัดการเรียนร่วมและไม่มีประสบการณ์ตรง มีเจตคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน อาจพิจารณาได้ว่า บุคคลทั้งสองกลุ่มอยู่ในกรอบวัฒนธรรมที่ยึดถือค่านิยมของความเมตตากรุณาเป็นทุนเดิม การมีประสบการณ์ตรงกับเด็กเหล่านี้หรือไม่ จึงไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกต่อเด็ก ซึ่งเห็นว่าการได้รับการเอาใจใส่จากบุคคลทั่วไปอยู่แล้วจึงทำให้เจตคติของบุคลากรทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

กาญจนา คงทอง (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพูดและมโนภาพแห่งตนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งเรียนในชั้นเรียนเฉพาะกับชั้นเรียนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การจัดชั้นเรียนแบบเรียนในชั้นเรียนร่วม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนเฉพาะ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติมีมโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนเฉพาะ ทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า ชั้นเรียนเฉพาะเป็นชั้นเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเฉพาะที่มีแต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเท่านั้น ส่วนชั้นเรียนร่วมนั้นอยู่ในโรงเรียนปกติ ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ปกครอง ดังนั้น การให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเรียนร่วมกับเด็กปกติจึงมองดูเหมือนการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับที่จัดให้เด็กปกติในสังคม ดังนั้น การจัดแบบนี้จึงให้ค่านิยมทางบวกแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

งานวิจัยต่างประเทศ

เดค (Deck. 1986) ได้ศึกษาเจตคติของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาดอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อเด็กพิเศษและต่อการเรียนร่วมเต็มเวลา ในรัฐนอร์ท คาโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า

1. ครูแนะแนวพอใจที่จะทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์อย่างรุนแรง
2. ครูแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท มีเจตคติต่อเด็กพิเศษ และการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน
3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติของครูแนะแนวต่อการเรียนร่วม ได้แก่ การรับรู้ความสำเร็จของครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษ ครูเพศหญิง จำนวนปีที่เป็นครูในห้องเรียนปกติ และจำนวนรายวิชาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษที่ได้เรียน
4. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติของครูแนะแนว ได้แก่ จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงาน

เดชาย (Desai. n.d. : 6 – 7) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนร่วม ในรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย คาดว่าในระยะปี พ.ศ. 2536 พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษหรือได้รับการฝึกอบรม กับผู้บริหารที่ไม่ได้ศึกษาหรือเข้ารับการฝึกอบรม ผู้บริหารที่มีประสบการณ์นานในการให้การศึกษาแก่เด็กพิเศษ กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่าหรือไม่มี มีเจตคติในทางบวกต่อการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนร่วมระหว่าง 1 –10 ปี มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วมสูงกว่าผู้บริหารที่ไม่มีประสบการณ์ หรือมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนเด็กพิเศษระหว่าง 6 – 10 ปี มีเจตคติทางบวกสูงกว่าผู้บริหารที่ไม่มีประสบการณ์หรือมีระหว่าง 1 –5 ปี และมากกว่า 10 ปี
3. ตัวแปรเดียวที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของเจตคติทางบวกต่อการเรียนร่วม คือระยะเวลาที่มีประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนต่อการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ ตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญรองลงไปคือ ความสำเร็จในการได้รับการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กพิเศษในโปรแกรมทั่วไป และการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ส่วนตัวแปรพื้นฐานอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับเจตคติต่อการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน

4. เจตคติต่อการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรที่เป็นพื้นฐานทางวิชาชีพและประสบการณ์ ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ความสำเร็จในการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ หรือการเรียนร่วม ระยะเวลาของการมีประสบการณ์ในการสอนเด็กพิเศษ และระยะเวลาของการมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ

ฟาร์เลย์ (Farley. 1992) ได้ศึกษาถึงเจตคติของครูใหญ่และครูระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วม พบว่า คล้ายคลึงกับเจตคติของบุคลากรที่ทำงานในระดับชั้นอื่น ๆ ครูใหญ่มีเจตคติที่แสดงความพึงพอใจมากกว่าครูทั่วไป องค์ประกอบสำคัญที่พบและมีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับเจตคติคือ ประสบการณ์ทำงานกับบุคคลที่บกพร่องเป็นพิเศษมาก่อนหรือมีพื้นฐานของการศึกษาหรือเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมาก่อน ขนาดของโรงเรียนก็มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นกันกับระดับความพอใจของบุคลากรในโรงเรียนเมื่อต้องทำงานเป็นทีม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติ ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นที่ได้กล่าวถึงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนร่วมต่างเห็นพ้องที่จะให้เกิดการปฏิบัติให้มากที่สุด และงานวิจัยจำนวนหนึ่งก็พบว่าตำแหน่งที่แตกต่างกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและขนาดของโรงเรียน มีผลต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีความแตกต่างกันตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทนี้จะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 61 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน 25 โรงเรียน ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป 36 โรงเรียน เป็นครูประจำชั้น 47 คน ผู้บริหารโรงเรียน 61 คน จำนวนประชากรรวม 108 คน ใช้ประชากร ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตำแหน่ง	ขนาดโรงเรียน		รวม
	น้อยกว่า 12 ห้อง	ตั้งแต่ 12 ห้องขึ้นไป	
ครูประจำชั้น	20	27	47
ผู้บริหาร	25	36	61
รวม	45	63	108

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (check – list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลักษณะตัวแปรที่กำหนดไว้เพื่อศึกษา คือ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ประกอบด้วยคำถาม 47 ข้อ จากแนวการดำเนินการจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์
2. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
3. ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ห้าระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open – ended question)

วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง และเอกสารอื่น ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม จำนวน 47 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ อาจารย์ประคอง เกื้อนการ อาจารย์อารี แซ่ลิ้ม คุณมนัส ชินการณัฏ ตรวจสอบความเที่ยงตรงและขอคำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง

4. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปทดลองใช้ (try – out) กับครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9733

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นครั้งสุดท้ายเพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณไปแสดงต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตรัง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
3. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกแล้วมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปรที่ศึกษา
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาร้อยละ (percentage)
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจให้คะแนนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษาจังหวัดตรัง ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถาม ในระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียวเท่านั้น คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert. 1970) ดังนี้

5 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงาน	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงาน	มีการปฏิบัติในระดับมาก
3 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงาน	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงาน	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
1 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติงาน	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean : \bar{X}) แบบสอบถามแต่ละองค์ประกอบของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยเทียบเกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของเบสต์ (Best. 1997 : 174) คือ

ค่าเฉลี่ย 3.6668 – 5.0000 หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.3334 – 3.6667 หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.0000 – 2.3333 หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ อยู่ในระดับ น้อย

5. คำนวณหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) เพื่อทราบการกระจายของข้อมูลเป็นรายข้อ และรายองค์ประกอบ

6. ใช้ค่า ที (t – test) สำหรับทดลองสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

7. แบบสอบถามตอนที่ 3 จัดลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะ เพื่อใช้อภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (statistical package for social science for window) สำหรับสถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha - coefficient)
5. ค่าที (t-test)

(ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2540 : 97 – 1568)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารและครูประจำชั้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ซึ่งแยกเป็นโรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน จำนวน 25 โรงเรียนและตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไปจำนวน 36 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 108 คน และใช้กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานตัวแปร 2 กลุ่ม (t - distribution)
P	แทน	ความน่าจะเป็น (probability)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามตามตัวแปรตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนประชากรทั้งสิ้น 108 คน ใช้กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 แสดงข้อมูลของแบบสอบถามตามตัวแปรตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	สมบูรณ์	ร้อยละ
ผู้บริหาร	61	54	88.5	51	94.4
ครูประจำชั้น	47	43	91.5	43	100
รวม	108	97	89.8	94	96.9

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 108 ชุด ได้รับคืน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.8 โดยแยกเป็นผู้บริหาร ส่งไป 61 ชุด ได้รับคืน 54 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.5 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 51 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.4 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ครูประจำชั้นส่งไป 47 ชุด ได้รับคืน 43 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 43 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 3 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่สมบูรณ์จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

	ตำแหน่ง			ขนาดโรงเรียน		
	ครูประจำชั้น	ผู้บริหาร	รวม	น้อยกว่า 12 ห้อง	12 ห้องขึ้นไป	รวม
จำนวน	43	51	94	40	54	94
ร้อยละ	45.7	54.3	100	42.6	57.4	100

จากตาราง 3 แสดงว่าประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 94 คน แยกเป็นครูประจำชั้น 43 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 ผู้บริหาร 51 คน คิดเป็นร้อยละ 54.3 เมื่อพิจารณาตามตัวแปร

ขนาดของโรงเรียนปรากฏว่าประชากรปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดน้อยกว่า 12 ห้องเรียน มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป 54 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N = 94)		
	\bar{X}	SD	ระดับการปฏิบัติ
การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน	2.7907	.9174	ปานกลาง
การเตรียมความพร้อมของบุคลากร	2.8200	.5829	ปานกลาง
การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.3153	.6277	ปานกลาง
การจัดการเรียนการสอน	3.3419	.5231	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล	3.4747	.4625	ปานกลาง
รวม	3.1485	.6574	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค ตาราง 10)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง แยกตามตัวแปรตำแหน่ง

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ครูประจำชั้น (N = 43)			ผู้บริหาร (N = 51)		
	\bar{X}	SD	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	SD	ระดับการปฏิบัติ
การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน	2.8774	.7856	ปานกลาง	2.7040	.5179	ปานกลาง
การเตรียมความพร้อมของบุคลากร	2.7651	.6473	ปานกลาง	2.8749	.5288	ปานกลาง
การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.2620	.6778	ปานกลาง	3.3685	.5888	ปานกลาง
การจัดการเรียนการสอน	3.4016	.5700	ปานกลาง	3.2821	.4821	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล	3.5267	.4358	ปานกลาง	3.4226	.4882	ปานกลาง
รวม	3.1866	.5024	ปานกลาง	3.1178	.4206	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง แยกตามตัวแปรขนาดโรงเรียน

กิจกรรมการจัด การเรียนร่วม	น้อยกว่า 12 ห้องเรียน (N = 40)			12 ห้องเรียนขึ้นไป (N = 54)		
	\bar{X}	SD	ระดับการ ปฏิบัติ	\bar{X}	SD	ระดับการ ปฏิบัติ
การประชาสัมพันธ์และ การประสานงาน	2.3103	.5694	น้อย	3.2710	.6114	ปานกลาง
การเตรียมความพร้อม ของบุคลากร	2.9399	.7142	ปานกลาง	2.7001	.8719	ปานกลาง
การใช้สื่ออุปกรณ์และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.4100	.6551	ปานกลาง	3.2206	.4625	ปานกลาง
การจัดการเรียนการสอน	3.3500	.6840	ปานกลาง	3.3338	.4997	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล	3.5124	.4983	ปานกลาง	3.4370	.6819	ปานกลาง
รวม	3.1045	.6881	ปานกลาง	3.1925	.5875	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายด้าน ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน โรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนมีระดับการปฏิบัติ น้อย โรงเรียนขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติปานกลาง ส่วนในด้านอื่น ๆ มีระดับการปฏิบัติปานกลางทั้ง โรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนและขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่ง

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ครูประจำชั้น (N = 43)		ผู้บริหาร (N = 51)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน	2.8774	.7856	2.7040	.5179	1.2928	.2416
การเตรียมความพร้อมของบุคลากร	2.7651	.6473	2.8749	.5288	-1.1533	.3194
การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.2620	.6778	3.3685	.5888	-1.1497	.3286
การจัดการเรียนการสอน	3.4016	.5700	3.2821	.4821	1.2108	.2577
การวัดและประเมินผล	3.5267	.4358	3.4226	.4882	1.1302	.3932
รวม	3.1866	.5024	3.1178	.4206	.9053	.7469

จากตาราง 7 แสดงว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน (N = 40)		ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป (N=54)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน	2.3103	.5694	3.2710	.6114	- 5.2324	.0075**
การเตรียมความพร้อมของบุคลากร	2.9399	.7142	2.7001	.8719	1.6374	.1628
การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	3.4100	.6551	3.2206	.4625	1.3951	.2477
การจัดการเรียนการสอน	3.3500	.6840	3.3338	.4997	.3493	.4869
การวัดและประเมินผล	3.5124	.4983	3.4370	.6819	.8719	.6421
รวม	3.1045	.6881	3.1925	.5875	-.9724	.7097

** p < .01

จากตาราง 8 แสดงว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน ในภาพรวมและด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ตาราง 9 แสดงความถี่และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์	
	1.1 จัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กปกติและเด็กพิเศษให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น โทรทัศน์ แผ่นปลิว การประชุม	65
	1.2 ควรประสานงานผ่านผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน	16
	1.3 ประสานงานและประชาสัมพันธ์ในสื่อโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง	12
	1.4 เพิ่มงบประมาณในการจัดการประชาสัมพันธ์	12
2.	ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	
	2.1 อบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง	36
	2.2 จัดหาครูสอนเด็กพิเศษโดยเฉพาะ	24
	2.3 ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม	10
	2.4 ครูผู้สอนต้องศึกษาเรียนรู้การสอนเด็กพิเศษด้วยตนเอง	8
3.	ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
	3.1 สปจ.ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน	32
	3.2 จัดหาสื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความสามารถ	26
	3.3 เพิ่มงบประมาณในการจัดทำสื่อ	10
	3.4 ใช้สื่อสำหรับเด็กพิเศษโดยเฉพาะแยกจากเด็กปกติ	7

ตาราง 9 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
4.	ด้านการจัดการเรียนการสอน	
4.1	ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย	31
4.2	แยกเด็กปกติออกจากเด็กพิเศษในกรณีที่จำเป็นและสอนเป็นรายบุคคล	25
4.3	ควรมีสุนัขเรียนรวมเด็กพิเศษเฉพาะทาง ระดับตำบล อำเภอ หรือระดับจังหวัด	22
4.4	สปช ควรจัดหลักสูตร คู่มือและแผนการสอนที่ชัดเจน	19
4.5	ควรมีห้องเด็กพิเศษเพื่อกิจกรรมเฉพาะในบางเวลา	19
5.	ด้านการวัดและการประเมินผล	
5.1	แยกการประเมินผลระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน	59
5.2	สปช ควรสนับสนุนอุปกรณ์วัดผลที่หลากหลาย	22
5.3	วัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอโดยให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลด้วย	8
5.4	อบรมการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน	6

จากตาราง 9 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ในด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ครูประจำชั้นและผู้บริหารเสนอแนะว่า ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติให้ความสนใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น โทรทัศน์ แผ่นปลิว การประชุม ควรประสานงานผ่านผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน ประสานงานและประชาสัมพันธ์ในสื่อโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง เพิ่มงบประมาณในการจัดการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เสนอแนะว่า ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดหาครูสอนเด็กพิเศษโดยเฉพาะ ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และครูผู้

สอนต้องศึกษาเรียนรู้การสอนเด็กพิเศษด้วยตนเอง ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะว่า สปจ.ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน จัดหาสื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความสามารถ เพิ่มงบประมาณในการจัดทำสื่อ และใช้สื่อสำหรับเด็กพิเศษโดยเฉพาะแยกจากเด็กปกติ ด้านการจัดการเรียนการสอน เสนอแนะว่า ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกเด็กปกติออกจากเด็กพิเศษในกรณีที่จำเป็นและสอนเป็นรายบุคคล ควรมีสุนัขเรียนรู้ร่วมกับเด็กพิเศษเฉพาะทาง ระดับตำบล อำเภอ หรือระดับและควรมีห้องเด็กพิเศษเพื่อกิจกรรมเฉพาะในบางเวลา ด้านการวัดและการประเมินผล เสนอแนะว่า ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน วัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอโดยให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลด้วยและอบรมการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษากิจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 108 คน โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยสอบถามจากครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง คำถามมีจำนวน 47 ข้อ จำแนกออกเป็นห้าด้าน คือ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรจำนวน 10 ข้อ ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ และด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูประจำชั้นและผู้บริหารในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้รับการคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9733

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดตรัง หัวหน้าการประถมศึกษาทุกอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมทุกโรงเรียน ซึ่งส่งไปจำนวน 108 ชุด ได้รับคืน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.8 ของแบบสอบถามที่ส่งไป เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 94 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.9 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ในจำนวน 94 ชุด เมื่อพิจารณาตามตัวแปรตำแหน่งพบว่าเป็นครูประจำชั้น 43 คน ผู้บริหารโรงเรียน 51 คน และพิจารณาตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน 40 คน ตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป 54 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Window (statistical package for social science for window) ดังนี้

1. หาค่าร้อยละเพื่อทราบอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับ

เกณฑ์ของเบสท์ เพื่อทราบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ด้วยการจัดลำดับความถี่แยกเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ในภาพรวมและด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็ก พิเศษของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีดังนี้

ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ครูประจำชั้นและผู้บริหารเสนอแนะว่าควร จัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กปกติและเด็กพิเศษให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียน ร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น โทรทัศน์ แผ่นปลิว การประชุม ควรประสาน งานผ่านผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน ประสานงานและประชาสัมพันธ์ในสื่อโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดการประชาสัมพันธ์

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เสนอแนะว่า ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษ และเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดหาครูสอนเด็กพิเศษโดยเฉพาะ ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และครูผู้สอนต้องศึกษาเรียนรู้การสอนเด็กพิเศษด้วยตนเอง

ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะว่า สปจ.ควรมีสื่อ สำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน จัดหาสื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความสามารถ เพิ่มบ งบประมาณในการจัดทำสื่อ และใช้สื่อสำหรับเด็กพิเศษโดยเฉพาะแยกจากเด็กปกติ

ด้านการจัดการเรียนการสอน เสนอแนะว่า ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจาก ต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกเด็กปกติออกจากเด็กพิเศษในกรณีที่จำเป็นและสอนเป็นรายบุคคล ควรมีสุนัขเรียนรวมเด็กพิเศษเฉพาะทาง ระดับตำบล อำเภอ หรือระดับและควรมีห้องเด็กพิเศษ เพื่อกิจกรรมเฉพาะในบางเวลา

ด้านการวัดและการประเมินผล เสนอแนะว่า ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กปกติและ เด็กพิเศษและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน วัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอโดยให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลด้วย และควรอบรมการวัดผลและประเมินผลแก่ครู ผู้สอน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับ เด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มี ประเด็นที่น่ามาอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครู ประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราไพ สาระโบก (2544 : 43) ที่ศึกษาพบว่าระดับทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ในเขตภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสรี บุญทอย (2542 : 69) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติตามความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ยังมีอุปสรรคหรือปัญหาในการดำเนินงานที่ไม่สามารถทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากได้ ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่ได้จัดอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษโดยเฉพาะ ขาดสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเด็กพิเศษ การจัดการเรียนการสอนก็ไม่เป็นไปตามรูปแบบที่เหมาะสม เพราะมีครูที่ได้รับการอบรมเพียงโรงเรียนละหนึ่งคนเท่านั้นและในบางโรงเรียนครูที่ได้รับการอบรมก็ไม่ได้สอนเด็กพิเศษ นอกจากนี้การวัดผลและประเมินผลก็ไม่มีความถี่ที่แน่นอนและถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษกับเด็กปกติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้อาจจะเกิดจากการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิเศษกับเด็กปกติมีความซับซ้อน เด็กต้องเรียนอยู่ห้องเดียวกัน ครูต้องทำหน้าที่สอนทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษ ทำให้มีภาระงานมากไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ หรืออาจจะเกิดจากการที่รัฐ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอบาง ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง หรือไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

ดังนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โรงเรียนรวมทั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ ให้ความสำคัญในการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมของบุคลากรในการจัดการเรียนร่วม มีการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องได้เหมาะสม จัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพจริง นอกจากนี้ครู ผู้ปกครองและชุมชนต้องให้

ความสนใจและเข้าใจเด็กพิเศษให้มากกว่าเด็กปกติ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคิดว่าแนวโน้มการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติน่าจะดีขึ้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ความสำคัญการศึกษาของคนพิการเป็นพิเศษ และในปีงบประมาณ 2541 - 2542 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติได้วางแผนฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนโรงเรียน ซึ่งขณะนี้ครูเหล่านี้กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาปฏิบัติหน้าที่และสร้างสมประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม และนอกจากนี้ในปีงบประมาณ 2543 รัฐก็มีนโยบายและเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาสและบริการสำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาน่าจะช่วยให้การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติในอนาคตเกิดผลสัมฤทธิ์มากกว่าในปัจจุบัน

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน พบว่า

2.1 ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จรรยา บุญล้อมและคนอื่น ๆ (2543 : 54) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรำไพ สาระโบก (2544 : 43) ที่ทำการวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนศึกษาพิเศษ ประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในเขตจังหวัดภาคใต้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนันทา นีร์ฤงาสาลี (2535 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนตามทัศนคติของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง เจตคติของผู้บริหาร คีษานีเทศก์ และครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติต่อโครงการเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ดของนนทกา บัณฑวงษ์ (2539

: บทคัดย่อ) พบว่า เจตคติของบุคลากรตำแหน่งต่างกัน คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และครูการศึกษาพิเศษ ต่อโครงการเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษรวมทั้งการจัดการเรียนร่วมนั้น มีกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มากนักและส่วนใหญ่ได้รับการอบรม เพิ่มพูนความรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหาร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนต่างก็ดำเนินงานภายใต้นโยบายเดียวกัน โดยเฉพาะในช่วงปีงบประมาณ 2542 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นนโยบายว่า ทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 – 2543 : 1) ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารและครูประจำชั้น จะต้องร่วมมือและให้ความสำคัญในการจัดการเรียนร่วม ดังนั้นการที่บุคคลได้รับฝึกอบรมใกล้เคียงกัน ทำงานร่วมกันภายใต้นโยบายเดียวกันจึงอาจจะทำให้มีความคิดเห็นหรือมีมุมมองที่ไม่แตกต่างกัน ดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528 : คำนำ) ระบุว่า การอบรมและพัฒนาบุคคลด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยหวังให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และมีทักษะ ความสามารถสูงในการทำงานปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ได้ผลดีใกล้เคียงกัน ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจชี้ได้ว่าตัวแปรตำแหน่งครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน มิได้เป็นตัวแปรที่กำหนดให้มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติแตกต่างกัน

น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในการบริหารงานครูประจำชั้นและผู้บริหาร ในด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานให้บุคคลทั้งสองกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมที่เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งน่าจะเป็นการง่ายในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ เพราะผู้บริหารและครูมีมุมมองที่ไม่แตกต่างกัน ดังที่ภิญโญ สาธร (จำไพ สาธะโปก. 2544 ; 46 อ้างอิงมาจาก ภิญโญ สาธร. 2526 : 1) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคน ร่วมมือพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในการพัฒนาบุคคลนั้น สามารถดำเนินการไปพร้อม ๆ กันได้ทั้งผู้บริหารและครู

2.2 ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ในภาพรวม และด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้

สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี บุญทอย (2542 : 70) ที่ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นูรี เกือคัง (2540 : 57) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ขอบข่ายการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนร่วม ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ดำเนินงานภายใต้ นโยบายเดียวกันทุกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็ขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน หรือตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป ประกอบกับโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมมีเพียง 61 โรงเรียนเท่านั้นจาก 300 โรงเรียน 29 สาขา และแต่ละโรงเรียนก็มีนักเรียนไม่มากนัก โรงเรียนมีการพึ่งพาอาศัยทรัพยากรร่วมกัน มีการฝึกอบรมร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นผลให้ทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการเรียนร่วมโดยไม่ต้องคำนึงถึงขนาดโรงเรียน แต่ควรให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกอบรมแก่บุคลากรอย่างเสมอภาคเท่าเท่าเทียมกัน

แต่เมื่อพิจารณาด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีบุคลากรมากกว่า โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนใหญ่ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนที่เข้มแข็งกว่า สามารถกระจายข่าวสาร ความเป็นไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมได้มากกว่า หรืออาจจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐและชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ได้มากกว่า จึงเป็นผลให้การปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงานของโรงเรียนตามตัวแปรขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงจะน่าจะเป็นประโยชน์แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในการให้การสนับสนุนโรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน ในการประชาสัมพันธ์และประสานงานให้มากขึ้น รวมทั้งการระดมสรรพกำลัง จากบุคลากรของโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการประชาสัมพันธ์และประสานงานร่วมกัน เพื่อให้การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

3. ประมวลผลข้อเสนอแนะ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษตามความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง เรียงลำดับความถี่ พบว่า

ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ครูประจำชั้นและผู้บริหารเสนอแนะว่าควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กปกติและเด็กพิเศษให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น โทรทัศน์ แผ่นปลิว การประชุมควรประสานงานผ่านผู้ปกครองและกรรมการโรงเรียน ประสานงานและประชาสัมพันธ์ในสื่อโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่มงบประมาณในการจัดการประชาสัมพันธ์

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เสนอแนะว่า ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษ และเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง จัดหาครูสอนเด็กพิเศษโดยเฉพาะ ให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม และครูผู้สอนต้องศึกษาเรียนรู้การสอนเด็กพิเศษด้วยตนเอง

ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะว่า สปจ.ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน จัดหาสื่อให้เด็กได้พัฒนาตามความสามารถ เพิ่มงบประมาณในการจัดทำสื่อ และใช้สื่อสำหรับเด็กพิเศษโดยเฉพาะแยกจากเด็กปกติ

ด้านการจัดการเรียนการสอน เสนอแนะว่า ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกเด็กปกติออกจากเด็กพิเศษในกรณีที่จำเป็นและสอนเป็นรายบุคคล ควรมีสุนัขเรียนร่วมเด็กพิเศษเฉพาะทาง ระดับตำบล อำเภอ หรือระดับและควรมีห้องเด็กพิเศษเพื่อกิจกรรมเฉพาะในบางเวลา

ด้านการวัดและการประเมินผล เสนอแนะว่า ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน วัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอโดยให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลด้วย และควรอบรมการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน

ดังนั้นน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี ถ้าหากผู้บริหาร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความสนใจและนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนร่วมระหว่าง เด็กพิเศษและเด็กปกติ โดยเฉพาะข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูง ๆ ได้แก่ ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ ครู ผู้ปกครองเด็กปกติและเด็กพิเศษให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น โทรทัศน์ แผ่นปลิว ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย และควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าแนวทางและข้อเสนอแนะเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายและติดตามการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ
2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ควรนำนโยบายมาปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล
3. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ควรให้ความสำคัญในการจัดการเรียนร่วมเท่าเทียมกันทั้งครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนและตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

2. ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติ
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

3. ควรศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ
ของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา คงทอง. ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการพูดและมโนภาพแห่งตนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ซึ่งเรียนในชั้นเรียนเฉพาะกับชั้นเรียนร่วม. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร,สำนักงาน. คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา เล่มที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยาม.2530.
- รายงานการวิจัยการศึกษาแนวโน้มแห่งความเป็นไปได้ของการจัดโครงการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. 2529.
- การศาสนา , กรม. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์กรมการศาสนา, มปป.
- กฤษณา ทรัพย์มณี. การศึกษาการปฏิบัติการวางแผนบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2540. ถ่ายเอกสาร
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กรอบนโยบายและแนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2543. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. มปป. : สำนักนายกรัฐมนตรี, มปป.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ม.ป.ป.
- คู่มือการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายและจุดเน้นในการดำเนินงานปีงบประมาณ 2542. ในความรู้เกี่ยวกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

- แห่งชาติ. หน้า 9 – 12 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.
- _____. รายงานการวิจัยสภาพการลงทุนด้านการจัดการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.
- จรรยา บุญล้อมและคนอื่น ๆ . ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. งานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- จรัญ ทองปิยะภูมิ. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนโครงการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา
- เจริญ มณีเนวล. การศึกษาเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ที่มีต่อกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.
- จันทรานี สงวนนาม. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง หมวดวิชาการบริหารศาสตร์. มปท. 2536.
- ทองนวล ภูประเสริฐ. ศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อเจตคติที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2538. ถ่ายเอกสาร
- เทียมจิตร ประยูรทอง. การศึกษาการประเมินปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานและกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรวิภา ประทุมพันธ์และคนอื่น ๆ . การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เขมการพิมพ์, 2530.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. ก้าวสู่ผู้บริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อเนกศิลป์การพิมพ์, 2534.
- นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, สำนัก. แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- นันทกา ปัทมาพงษ์. เจตคติของผู้บริหารศึกษานิเทศก์ และครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับนักเรียนปกติต่อโครงการเรียนร่วมในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2539. ถ่ายเอกสาร.
- นัยนา เกิดวิชัย. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2541.
- บังอร ต้นปาน. การเรียนร่วมเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์สวนดุสิต, 2536.
- _____. มิติใหม่ของการเรียนการสอนเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2537.
- ผดุง อารยะวิญญู. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการฟังและการพูด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์. การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. สงขลา : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา, 2535.
- ไพโรจน์ เนียมนาค. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่อการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- ภูมิพลอดุลยเดช. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2520.
- มานิต จิตสงศ์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันที่มีต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.

- ยุทธนา สุขไกร. ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาว สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2542. ถ่ายเอกสาร.
- ราชภัฏสวนดุสิต, สถาบัน. การศึกษาพิเศษการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2536.
- จำไพ สาระโอบก. ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีต่อกับบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาพิเศษประเภทเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544. ถ่ายเอกสาร.
- ลลอ ชูติกร และจิตต์ไส สายยศ. การเปรียบเทียบการใช้ภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและที่เรียนในชั้นพิเศษในระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต. 2526.
- วรพัทธ์ ภูพันธ์ศรี. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2540.
- วารี ธิระจิตร. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ : เอกสารคำสอนวิชา 413308. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วิจิตร ศรีสะอาด. คู่มือการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.
- _____. “ปรัชญาและพัฒนาศึกษา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 1 – 5 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ศรินทร วิทยะสิรินันท์. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ศรีสมร กลวิวัฒน์. การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อเด็กพิการในประเทศไทย การศึกษาสถานภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ทัศนศึกษาแห่งชาติ โครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2526.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. รายงานการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์จังหวัดและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมเด็กปกติ ในปีการศึกษา 2533. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

- สมจิต มาไข่. การศึกษาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ,
2540. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2536.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา ฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
ประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- สุนันทา หิรัญสาดี. การศึกษายุทธศาสตร์การบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- สุภรณ์ สุรบพ. การศึกษาของคนตาบอดในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. ถ่ายเอกสาร.
- เสวี บุญทอย. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการ
ศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. วิทยญา
นิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2542. ถ่ายเอกสาร.
- หทัย พฤษวานิช. การศึกษาปัญหาการบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนคร
ินทรวิโรฒสงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- อรอนงค์ สุวรรณกุล. ทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้าน
การศึกษาและการเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2525. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย ธรรมเตโช. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2531.
- Best, John W. Research in Education. 3 rd. ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice
Hall, 1997.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 4rd ed. New York : Harper
Collins, 1970.
- Deck, M.D. "Attitudes of School Counselors Toward the Handicapped and Mainstreaming.
"Dissertation Abstracts International" 48(04) : 834-A ; 1986.
- Desai, Tshwar. A Study of Primary School Principals Attitudes Toward Mainstreaming in
Virginia Australia Melbourne. N.d. Mineographed.

Farley, J.L. "The Current Attitudes of Principals and Teachers Regarding Mainstreaming in Virginia Middle – Level Schools Dissertation Abstracts International. 52(12) : 4290 ; 1992.

Likert, Rensis. The Human Organization Its Management and Value. New York : McGraw – Hill Book Company. 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ทม 2301.03//10000

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

7 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คุณมนัส ชินการณ

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางวิลาวลัย วงศ์คุณาโรจน์ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อขออนุเคราะห์เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมามักดี ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วย และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทร. (074)443988

(สำเนา)

ที่ ทม 2301.03//10000

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

7 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์
เรียน คุณอารี แซ่ลิ้ม

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางวิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อขออนุเคราะห์เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมามักดี ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วย และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทร. (074)443988

(สำเนา)

ที่ ทม 2301.03//10000

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

7 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขออนุญาต
เรียน คุณประคอง เกื้ออนการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางวิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อขออนุญาตเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ดังนี้

อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมามักดี ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ มะโน คำบำรุง กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขออนุญาตคือ ขอความร่วมมือตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วย และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ

(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทร. (074)443988

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้น
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ผู้วิจัย

นางวิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ – สถาบันราชภัฏภูเก็ต

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมามักดี ประธานกรรมการ
รศ. มะโน คำบำรุง กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้น
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน เป็นแบบสอบถาม 47 ข้อ
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการปรับปรุงการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่านไม่มีผลเสียหายต่อโรงเรียนหรือการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
4. ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและนำมาใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น
5. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบดูอีกครั้งว่าท่านได้ตอบครบทุกข้อแล้วหรือไม่ แบบสอบถามที่ตอบทุกข้อท่านนั้นจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง สำหรับผู้วิจัย

ครูประจำชั้น

ผู้บริหารโรงเรียน [] 1

2. ขนาดโรงเรียนของท่าน

ต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ตั้งแต่ 12 ห้องเรียน [] 2

ตอนที่ 2

ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้น
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามแนวการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม 5 ด้าน การปฏิบัติอยู่ในระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ระดับความการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
0	ไม่ต้องมีการวัดผลและประเมินผล เด็กพิเศษ	✓	[] 0

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากที่สุดไม่ต้องมีการวัดผลและประเมินผลเด็กพิเศษ

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
45	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดให้มีการอบรมผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้วัดผลประเมินผลเด็กพิเศษให้ถูกต้องเหมาะสม.....	[] 47
46	มีการประเมินผลก่อนสอนเพื่อจำแนกเด็กเข้าชั้นเรียน.....	[] 48
47	มีเกณฑ์เฉพาะในการวัดผลประเมินผลเด็กพิเศษ.....	[] 49

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้น
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

คำชี้แจง

กรุณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครู
ประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ประเด็นการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ กับเด็กพิเศษ	ข้อเสนอแนะ
ด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์
ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
ด้านการผลิต การใช้สื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
ด้านการจัดการเรียนการสอน
ด้านการวัดและการประเมินผล

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ครั้งนี้

นางสาววิลาวัลย์ ศรีโกคา
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

ตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการ เรียนร่วม ระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านประชาสัมพันธ์และการประสานงาน			
1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษให้ผู้ปกครองเด็กปกติยอมรับแนวคิดการจัดการเรียนร่วม	3.5851	.9662	ปานกลาง
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศน์อำเภอ ประสานงานให้ความรู้กับบุคลากรของโรงเรียนในเรื่องของเด็กพิเศษและการศึกษาพิเศษ	2.7553	.9581	ปานกลาง
3. โรงเรียนได้สร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองเด็กพิเศษยอมรับสภาพความบกพร่องหรือการมีขีดความสามารถจำกัดของบุตรหลานหรือเด็กในปกครอง	2.6957	.9048	ปานกลาง
4. โรงเรียนได้แนะนำผู้ปกครองให้หาทางเลือกอื่นในกรณีที่เด็กมีความบกพร่องเกินขีดความสามารถที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติ	2.5426	.9030	ปานกลาง
5. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ชุมชนทราบทั่วถึง	1.1383	.8112	น้อย
6. โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานด้านการเรียนร่วมให้ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานอื่นทราบ	2.7872	.8660	ปานกลาง
7. โรงเรียนได้จัดให้มีแผนการปฏิบัติงานจัดการเรียนร่วมแก่บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน	2.9468	.8213	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
8. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมให้ ทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษเพื่อให้เด็กเข้าใจและ ยอมรับซึ่งกันและกัน	2.5277	.8827	ปานกลาง
9. โรงเรียนได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อความสนับสนุนเรื่องอัตราค่าจ้างครู และงบประมาณ	3.9787	1.0367	มาก
10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน ให้ทราบโดยทั่วกัน	2.9488	.8844	ปานกลาง
รวม	2.7907	.9174	ปานกลาง

ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

11. ครูผู้สอนมีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กพิเศษทุก ประเภท	2.2447	.8882	น้อย
12. ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องกระบวนการจัดการ เรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภท	3.1702	.9907	ปานกลาง
13. ครูประจำชั้นรับผิดชอบงานด้านการจัดการเรียน การสอนและธุรการชั้นเรียนเท่านั้น	1.7234	1.1950	น้อย
14. ครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินการอบรมเกี่ยวกับ การจัดการกิจกรรมการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง	3.1915	.7935	ปานกลาง
15. โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใน การจัดการกิจกรรมแบบเรียนร่วม	3.1596	.7802	ปานกลาง
16. ผู้บริหารเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการจัด กิจกรรมการเรียนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	2.6532	.8471	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
17. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนชั้นเรียนร่วมเป็นระยะ ๆ และอย่างต่อเนื่อง	1.9149	.7851	น้อย
18. จัดการสอนซ่อมเสริมให้เด็กพิเศษอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและสม่ำเสมอ	3.0638	.8140	ปานกลาง
19. โรงเรียนได้จัดให้เด็กพิเศษแต่ละประเภทได้รับการบำบัดหรือได้พบแพทย์อย่างต่อเนื่อง	2.7043	1.0882	ปานกลาง
20. ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคลากรของโรงเรียนมีความเข้าใจและยอมรับสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก	4.3939	.6429	มาก
รวม	2.8200	.5829	ปานกลาง
ด้านการผลิต การใช้สื่ออุปกรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง			
21. โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือใช้ในการสอนชั้นเรียนร่วม	3.0638	.8140	ปานกลาง
22. ครูได้รับการแนะนำและฝึกการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม	4.0532	.7672	มาก
23. โรงเรียนมีการคิดค้นและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแก่นักเรียนพิเศษโดยเฉพาะ	2.7447	.9609	ปานกลาง
24. โรงเรียนมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์เสริมที่ช่วยให้เด็กเรียนได้อย่างไร้ขีดจำกัดและพัฒนาทักษะได้อย่างสูงสุด	2.5745	.9186	ปานกลาง
25. ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการสอนการเรียนร่วม	4.0319	.8354	มาก
26. ครูมีความสามารถในการจัดทำและผลิตสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมจัดเก็บไว้เป็นระบบ	3.1277	.7653	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
27. ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนสะสมงาน ของนักเรียนพิเศษ	4.0213	.8918	มาก
28. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติจัดให้มีเอกสารหลักสูตร คู่มือสำหรับการจัด การเรียนร่วม	3.3404	.7557	ปานกลาง
29. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติได้จัดทำคู่มือการจัดการเรียนร่วมสำหรับผู้ บริหาร คู่มือการสอนและบริการสำหรับเด็ก พิเศษ แต่ละประเภทในโครงการเรียนร่วม	4.2021	.7560	มาก
30. รัฐได้จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็ก เช่น หนังสือ แจกเสื้อผ้า ให้ทุนอุดหนุนเพื่อเด็กทุกคน จะได้รับโอกาสเรียนต่อ	3.5979	.8009	ปานกลาง
31. โรงเรียนได้จัดทำบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนา เด็กที่ต้องการเรียนร่วมทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษ	2.9468	.8471	ปานกลาง
32. อุปกรณ์สื่อการเรียน เด็กได้มีส่วนร่วมในการคิด สร้างสรรค์และเลือกตามความสนใจ	2.0787	.8548	น้อย
รวม	3.3153	.6277	ปานกลาง

ด้านการจัดการเรียนการสอน

33. ครูได้เลือกใช้จุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีความ เหมาะสมกับนักเรียน	3.7660	.7645	มาก
34. ครูได้จัดทำแผนการสอนอย่างเหมาะสม	4.2660	.7210	มาก
35. ครูได้ใช้วิธีสอนที่หลากหลายและเหมาะสมใน การเรียนแบบเรียนร่วม	3.3298	.7533	ปานกลาง
36. เด็กพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับ เด็กปกติ	3.1489	.8290	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
37. หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษกำหนดได้เหมาะสมกับ กับความจำเป็นและสภาพของเด็กซึ่งอาจแตกต่าง จากหลักสูตรสำหรับเด็กปกติ	3.2553	.7468	ปานกลาง
38. เด็กพิเศษได้รับการเป็นกรณีพิเศษจากรัฐใน การดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย	4.2340	.7098	มาก
39. รัฐได้จัดตั้งโรงฝึกงานประเภทต่าง ๆ สำหรับเด็ก พิเศษและควรมีโรงงานให้เด็กพิเศษฝึกอาชีพ หลังจบการศึกษา	1.3936	.6085	น้อย
รวม	3.3419	.5231	ปานกลาง

ด้านการวัดผลและการประเมินผล

40. การวัดผลเด็กพิเศษมีความแตกต่างจากเด็ก ปกติ	4.4255	.7257	มาก
41. เด็กพิเศษได้รับการยกเว้นไม่ต้องวัดผลหรือ ประเมินผล	2.9362	1.3101	ปานกลาง
42. ให้เด็กพิเศษวัดผลประเมินผลร่วมกับเด็กปกติได้	2.5106	1.2159	ปานกลาง
43. การวัดประเมินผลเด็กพิเศษทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ มากกว่าการประเมินผลเด็กปกติ	3.2553	1.1065	ปานกลาง
44. เด็กปกติช่วยส่งเสริมให้เด็กพิเศษเรียนรู้ได้มาก ขึ้นและเร็วขึ้น	2.9894	.7258	ปานกลาง
45. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดให้มีการ อบรมผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้วัดผลเด็กพิเศษให้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.2660	.6422	ปานกลาง
46. มีการประเมินผลก่อนสอนเพื่อจำแนกเด็กเข้าชั้น เรียน	4.1383	.6493	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการจัดการเรียนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
47. มีเกณฑ์เฉพาะในการวัดผลประเมินผลเด็กพิเศษ	4.2766	.6941	มาก
รวม	3.4747	.4625.	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.1485	.6574	ปานกลาง

ศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษ
กับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

บทคัดย่อ
ของ
วิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2545
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อทราบระดับและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ตามตัวแปรตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน และประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2544 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 47 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ ค่าที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติของครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ครูประจำชั้นและผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน แตกต่างกัน โดยโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองเด็กพิเศษและเด็กปกติให้เข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมให้มากขึ้นด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ควรอบรมครูก่อนสอนเด็กพิเศษและเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีสื่อสำเร็จรูปและอบรมการใช้สื่อแก่ครูผู้สอน ครูประจำชั้นปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่เนื่องจากต้องสอนเด็กปกติด้วย ควรแยกการประเมินผลระหว่างเด็กพิเศษและเด็กปกติและยึดความแตกต่างระหว่างบุคคล ระหว่างเด็กพิเศษด้วยกัน

A STUDY OF THE CONDUCT OF JOINT-LEARNING BETWEEN SPECIAL
AND REGULAR STUDENTS BY THE CLASS TEACHERS AND SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE
OF TRANG PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

WILAWAN WONGKHUNAROJ

Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements

For the Master of Education degree in Educational Administration

May 2002

The research aimed to know the level of performance in the conduct of joint learning between special and regular children by the class teachers and school administrators under the Primary Education Office of Trang Province, to make comparisons regarding the performance by the variables of work position and school size, and to compile suggestions about the subject.

The population of the study consisted of 108 class teachers and school administrators involved in the conduct of joint learning between special and regular students under the Primary Education Office of Trang Province in the 2001 academic year. The data-gathering questionnaire was a 47-item, rating-scale questionnaire with open-ended questions. The statistics for data analysis were values of percentage, mean, standard deviation, and t -test for hypothesis testing.

Following are the research findings.

1. The level of the performance as a whole and by individual aspects was moderate.
2. The class teachers and the school administrators did not differ in their performance either as a whole or by individual aspects.
3. The class teachers and the school administrators at the schools of different sizes did not differ in their performance as a whole, while they differed in the aspect of public relations and work coordination, with the schools with 12 classrooms and above effecting more of the performance than the smaller schools.
4. Following are the suggestions. Public relations through a variety of media should be conducted for teachers and guardians of both types of students to comprehend and accept this kind of learning. Teachers of special children should be given pre-teaching training and provided with an opportunity for continuous enhancement of knowledge. Ready-made media should be made available to teachers along with training in the use of the media. Class teachers had the responsibility of teaching regular students and could not fully perform this special duty. Special children and regular ones should be evaluated separately, and among special children individual differences should be taken into account.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางวิลาวัลย์ วงศ์คุณาโรจน์
วัน เดือน ปี เกิด	26 ตุลาคม พ.ศ. 2514
ภูมิลำเนาเดิม	31 หมู่ที่ 1 ตำบลปากคม อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	31 หมู่ที่ 1 ตำบลปากคม อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
สถานที่ทำงาน	บริษัทพรภัทรประกันชีวิต จำกัด 2/10 ถนนรักษัจฉรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เลขานุการสำนักงาน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	ประถมศึกษา (ป.6) โรงเรียนวัฒนาศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2527	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนสภาราชินี อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนสภาราชินี อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
พ.ศ. 2534	ปริญญาตรี (วิทยาศาสตร์บัณฑิต) สถาบันราชภัฏภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ